

Verkiezingsprogramma 2026-2030

VoorWaards

Voor mens, dier en landschap

#Verandering

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Onze toekomstvisie <i>Hoe zien wij de Hoeksche Waard in 2040?</i>	5
Samenvatting van onze 8 thema's	7
1. Voor mensen	9
2. Voor dieren	12
3. Voor landschap en klimaat	14
4. Voor iedereen die hulp nodig heeft van de gemeente	17
5. Voor cultuur, jongeren en onderwijs	21
6. Voor sport en recreatie	25
7. Voor wegen en openbaar vervoer	27
8. Voor veiligheid, wonen en ondernemen	29

Voorwoord

Verandering

De afstand tussen de politiek en de inwoners groeit. Landelijk én lokaal. Landelijk omdat mensen ervaren dat de politiek niet doet wat ze belooft en niet opkomt voor de mensen die het nodig hebben. Tweederde is het vertrouwen kwijt. Lokaal, hier in de Hoeksche Waard, gaat het niet veel beter. Sinds de herindeling van 2019 zijn in de Hoeksche Waard de gemeentelijke belastingen 43% gestegen, maar is de dienstverlening achteruitgegaan: wachttijden lopen op, inwoners worden niet teruggebeld en beloften worden te vaak niet nagekomen. Mensen worden laat betrokken bij onderwerpen die grote impact hebben op hun dagelijkse leven, zoals de betonrecycling in 's-Gravendeel of huizenbouw in de Leenheerenpolder, Mijnsheerenland en Even Buiten. Inwoners ervaren dat ze buitenspel komen te staan bij besluiten die hen rechtstreeks raken, zoals veilige dijken of de asielopvang. Er wordt te vaak geld verspild, zoals bij de Blunderbrug in Oud-Beijerland of de uitkijktoren Tureluur aan de Kaai in Zuid-Beijerland. Beloofde plannen worden nog te vaak laat of niet uitgevoerd, zoals het zwembad in Numansdorp. Er zijn te weinig woningen gebouwd en deze zijn vaak te duur. Er komt steeds meer hoogbouw, er wordt gebouwd in het kostbare open landschap en lucht, water en aarde worden steeds ongezonder. Er wordt te weinig gehandhaafd op overtredingen. Het openbaar vervoer verslechtert en op de wegen loopt het steeds vaker vast. De gemeente heeft steeds meer geld op de bankrekening en de voorzieningen worden steeds minder. Na zeven jaar conservatief beleid en een gesloten bestuur, is er een kloof ontstaan tussen inwoners en gemeente. De Hoeksche Waard snakt naar verandering. Naar bestuur dat weer dicht bij de inwoners staat. Dat luistert en samen de juiste keuzes maakt. Zuinig omgaat met belastinggeld en dat besteedt aan wat mensen écht nodig hebben. Een slagvaardig bestuur dat doet wat het belooft. Het is tijd voor een nieuwe koers. Het is tijd voor verandering.

Wij zijn VoorWaards! *een nieuw, lokaal geluid in de Hoeksche politiek*

VoorWaards is een 100% lokale beweging die staat voor een fris geluid dat de Hoeksche politiek vernieuwt. VoorWaards wil een andere politieke wind laten waaien. Wij willen dat inwoners elke dag invloed hebben, in plaats van eens in de vier jaar. Een bestuur dat weer zichtbaar is en dicht bij de inwoners staat. Meer betrokkenheid bij en zeggenschap voor inwoners. VoorWaards bestaat uit mensen die stuk voor stuk diepgeworteld zijn in de Hoeksche samenleving en is volledig onafhankelijk. Wij staan voor een vorm van politiek waarbij je geen lid hoeft te zijn van een partij om mee te kunnen doen. Je kunt altijd meepraten over de onderwerpen die voor jou belangrijk zijn.

Onze gouden driehoek: mens, dier en landschap

VoorWaards is van en voor Hoeksche Waarders en volledig gericht op het welzijn van alles en iedereen op ons eiland. VoorWaards wil de kwaliteiten van de Hoeksche Waard versterken en met trots uitdragen. Wij staan voor een schone, groene en gezonde leefomgeving, waarbinnen mens, dier en landschap elkaar in balans houden: deze drie maken wat de Hoeksche Waard is en zijn voor ons allen even belangrijk. Daarom beoordelen wij al ons handelen vanuit deze drie gelijkwaardige belangen. Daarbij voelen we een extra verantwoordelijkheid voor ons landschap en onze dieren, omdat die geen stem hebben en maken wat wij zo koesteren en waar we zuinig op zijn.

Onze waarden

Begaan: wij zijn begaan bij wat er speelt, in het brede belang van de Hoeksche Waard.

Benaderbaar: wij zijn aanspreekbaar voor iedereen.

Betrouwbaar: wij staan voor wat wij zeggen.

Onze handelswijze

Wij handelen op een Democratische, Open en Eerlijke wijze: **DOE**.

Democratisch: wij wegen alle belangen en nemen besluiten met oog voor de minderheid.

Open: wij zijn transparant en delen informatie actief.

Eerlijk: wij praten niemand naar de mond en zijn duidelijk in wat wij willen bereiken.

Deze woorden vertalen wij naar daden door te **DOEN**. Dit komt ook naar voren in onze

toekomstvisie: wij willen dat het nieuwe college van burgemeester en wethouders direct na de

verkiezingen, dat het nieuwe college van burgemeester en wethouders elk dorp bezoekt voordat het definitieve collegeprogramma wordt bepaald. Daarna bezoekt het college tenminste vier keer paar jaar elk dorp zodat het hoort wat er in het dorp speelt én vertelt welke ontwikkelingen er komen. Actief luisteren en informeren dus. Inwoners moeten de gezichten die horen bij de gemeente weer gaan herkennen.

Meedoen?

VoorWaards is een beweging, geen ouderwetse partij met vastgeroeste structuren en verplichtingen. Bij ons kun je altijd meepraten *zonder* dat je lid hoeft te worden. Je kunt op de hoogte blijven door ons te volgen en meedoen door onze bijeenkomsten te bezoeken en je mening of advies te geven. Of een vertegenwoordigende rol kiezen, zoals in de gemeenteraad of het bestuur. In dat laatste geval ben je lid en kun je over alles meebeslissen. Wij informeren onze volgers regelmatig met een nieuwsbrief en via social media. We houden regelmatig een peiling om meningen te verzamelen. Je bent altijd van harte welkom bij onze bijeenkomsten. Kijk op www.voorwaards.nu of volg ons op X (voorheen Twitter): @voorwaardshw, Instagram/TikTok: @voorwaards, LinkedIn [linkedin.com/company/voorwaards](https://www.linkedin.com/company/voorwaards), of Facebook facebook.com/voorwaards.

VoorWaards durft het anders te doen

In 2022 debuteerden we in de raad met vier zetels. Als lokale oppositiepartij zijn we standvastig als het gaat om de belangen van de Hoeksche Waard. Vaak staan we alleen als het gaat om onze roep om meer geld voor handhaving, lage belastingen, dierenwelzijn, een groene, gezonde en schone leefomgeving, veilige dijken, voldoende betaalbare woningen, het aankaarten van lange wachttijden in de zorg, het beschermen van het open landschap of eindelijk een theater en een bioscoop. Na 7 jaar conservatief bestuur van CDA, Lokalen HW, SGP, VVD, D66 en ChristenUnie is het nu tijd voor een écht lokaal geluid dat de Hoeksche Waard en de inwoners weer op 1 zet. Met jouw steun kunnen we de komende verkiezingen wél het verschil maken:

Stem 18 maart voor verandering.

Stem op Lijst 6 VoorWaards Hoeksche Waard.

Onze toekomstvisie

Hoe zien wij de Hoeksche Waard in 2040?

Inwoners en gemeentebestuur trekken samen op om het beste voor hun dorp te doen. Wethouders zijn een vertrouwd gezicht in de dorpshuizen, die in elk van de 14 dorpen een warme en levendige ontmoetingsplek zijn geworden voor jong en oud. De gemeente is goed bereikbaar en kundige en behulpzame medewerkers spreken duidelijke en eenvoudige taal. Vragen worden vlot afgehandeld en de gemeente denkt actief mee met inwoners en ondernemers. Menselijkheid staat voorop: de meeste zaken kunnen nu digitaal, maar er is altijd persoonlijk contact mogelijk en formulieren kunnen ook op papier en met begeleiding worden ingevuld. Desnoods op afspraak en thuis.

Nieuwe initiatieven worden niet afgedwongen in een dorp, maar als er een wens is met voldoende draagvlak, wordt dit gefaciliteerd door de gemeente. Inwoners kunnen een budget krijgen wanneer zij bepaalde taken willen overnemen, zoals het onderhoud van groen in de eigen wijk. De inwoners hebben meer zeggenschap en regie over de bouw in de eigen omgeving: een goed idee met voldoende draagvlak? Past het in de behoefte en de omgeving? Dan gaan we er samen voor. Dorpen kennen een eigen karakter: in sommige dorpen is er meer levendigheid, in andere dorpen kiest men voor rust.

Het landschap en het dierenleven floreren als nooit tevoren. De stiltegebieden en vogelbroedplaatsen worden niet meer opgeschud door militaire oefeningen en plezierjacht is verleden tijd. De lucht, het water en de aarde worden steeds schoner. De landbouw heeft de omslag naar groen en biologisch gemaakt. Er wordt geen glyfosaat op landbouwgronden langs woonwijken meer gebruikt en de akkerranden en bloemen in de bermen zoemen van de insecten. Er zijn 100.000 bomen geplant, waardoor dorpen, dijken en landschap groener zijn en barsten van de vogels. De verbinding met ons landschap is steeds beter voelbaar. Door amberkleurige, slimme – automatische in- en uitschakelende straatverlichting - langs de natuurgebieden wordt het leven van dieren en planten zo min mogelijk verstoord.

Er zijn meer veilige en toegankelijke carpoolplaatsen en we maken meer gebruik van een betrouwbaar en regelmatig rijdend busnetwerk dat alle dorpen verbindt met station Heinenoord. Er is een snelle verbinding van trein, metro of tram die Heinenoord, waar een warme, schone en beschutte wachtruimte is, weer met Rotterdam verbindt. De A29 en de N217 zijn eindelijk verbreed en er is een extra tunnelbuis in Heinenoord, waardoor de A4-Zuid overbodig is geworden. De driebaans-Haringvliettunnel is net geopend door de Koning en net als de Kiltunnel is die tolvrij. Inwoners pakken de elektrische (leen)fietsen of -scooters en gaan via snelle wegen naar Rotterdam, Barendrecht of Dordrecht. Ook de waterbus naar Rotterdam is een optie. Door al die maatregelen is het eiland goed ontsloten en zijn er minder files. Laadpunten voor auto en fiets zijn volop aanwezig.

De Hoeksche Waard heeft 100.000 inwoners en de wachttijden voor een huurwoning zijn verdwenen, Door slim en betaalbaarder te bouwen aan de randen van en in de dorpen blijven onze jonge inwoners hier wonen én wordt het open landschap behouden. Wijken zijn groener en klimaatbestendig ingericht. De doorstroom voor ouderen is goed op gang gekomen en hun vorige woningen zijn een fijne plek geworden voor jonge gezinnen die graag in de groene en veilige Hoeksche Waard wonen. Kinderen spelen op straat en jongeren fietsen veilig naar school, omdat in de woonwijken en smalle dijkwegen maximaal 30 km wordt gereden en er meer wordt gehandhaafd op de dijkwegen in combinatie met snelheidsbeperkende maatregelen. De dijkwegen zijn versterkt en zwaar vrachtverkeer rijdt om of matigt de snelheid. Er rijdt ook geen zwaar vrachtverkeer meer door de oude dorpskernen. De verbindingen tussen de dorpen zijn verbeterd. Daardoor zijn dorpen weer aantrekkelijker voor gezinnen geworden en de dorpscentra weer levendig met voldoende aanbod van basisvoorzieningen. De werkgelegenheid is gegroeid door het stimuleringsbeleid van de gemeente. Aantrekkelijke vestigingscondities hebben ervoor gezorgd dat een aantal grote werkgevers voor de Hoeksche Waard hebben gekozen: allemaal bedrijven die iets toevoegen aan de Hoeksche Waard en niet vervuilend zijn.

Jongeren hebben meer fijne en beschutte plekken om te chillen en in het weekend uit te gaan op het eiland. Er zijn veilige en snelle nachtverbindingen, zodat ook de stad dichtbij is. Er wordt veel gebruik gemaakt van leer-werkplaatsen die zijn opgezet in samenwerking met scholen en ondernemers en er zijn mbo-opleidingen bijgekomen. Hulp aan ouderen en kwetsbaren gaat sneller en wachttijden zijn verdwenen. Mantelzorgers krijgen hun verdiende waardering. Openbare plekken zijn goed toegankelijk, ook voor mensen met een beperking. Elk dorp heeft een openbaar toilet dat goed toegankelijk is voor mindervaliden.

Het Hoeksch Theater bloeit, de bioscoop is gevuld en er is een expositieruimte voor kunstenaars. Voor cultuurmakers is een fijne broedplaats gevonden op een bedrijventerrein waar ze ongedwongen hun creativiteit kwijt kunnen. Op zondag kiest de een voor rust, de ander kiest voor de ruimte om te winkelen of naar leuke activiteiten en evenementen te gaan. In de vrije tijd kun je buiten sportief bezig zijn op de nieuwe routes of paden voor het mountainbiken, kanoën of paardrijden. De bekende weekmarkten, de paardenmarkt in Numansdorp, Parkdagen in Oud-Beijerland, de feestweek in 's Gravendeel en het sprietlopen in Puttershoek zijn gezellige trekpleisters. De cultuurhistorie, het rijke verleden van de Hoeksche Waard, is steeds beter zichtbaar en is voor wandelaars een populair onderdeel van hun routes. De vele zomerfestivals en sportevenementen trekken mensen van heinde en verre om de "Hoeksche Zomer" te beleven. De terrassen in de dorpen zijn gevuld en de oogstmarkten worden volop bezocht. Aan het einde van het jaar heeft het vuurwerk van Oud & Nieuw plaatsgemaakt voor dorpsfeesten waar inwoners van alle leeftijden elkaar veilig ontmoeten en gelukkig nieuwjaar wensen.

Samenvatting van onze 8 thema's

1. Voor mensen

In elk dorp hoort een dorpshuis te zijn, een plek voor ontmoeting. In elk dorpshuis zijn daarnaast voorzieningen zoals gratis en schone toiletten en watertappunten. De gemeente bezoekt alle dorpen regelmatig om van inwoners te horen wat er leeft en om te vertellen wat er komt. Besluiten met ingrijpende gevolgen voor de leefomgeving gaan altijd in samenspraak met de inwoners. De gemeente informeert inwoners actief en volledig in duidelijke taal via de website en de huis-aan-huis krant. De gemeente is bereikbaar en dienstbaar. Inwoners worden snel en goed geholpen. De belastingen zijn laag, het geld wordt besteed aan voorzieningen en verspilling wordt voorkomen. Wij geven *meer* zondagsruimte: dat is het respecteren van zondagsrust in balans met ruimte voor activiteiten en andere overtuigingen en opvattingen. Keuzevrijheid en wederzijds respect gaan hierbij hand in hand.

2. Voor dieren

Een dier is geen ding. Daarom komen wij op voor de dieren. Wij maken van de Hoeksche Waard de meest diervriendelijke gemeente en besteden extra aandacht aan voorlichting en educatie over diervriendelijkheid. Wij zijn tegen plezierjacht, wij versterken de biodiversiteit en zorgen voor diervriendelijke oevers. Militaire oefeningen vinden niet langer plaats nabij stiltegebieden of gedurende het vogelbroedseizoen. Vanuit ons dierenwelzijnsbeleid chippen wij gratis alle katten en konijnen. De hondenbelasting schaffen wij stapsgewijs af wanneer aan de opruimplicht wordt voldaan. Er komt een wethouder voor Landschap en Dieren die de balans met de mens bewaakt.

3. Voor landschap en klimaat

Ons Nationaal Landschap is ons erfgoed. Wij koesteren de open ruimte en concentreren bebouwing bij de dorpen. Hoogbouw past daar niet bij. Buitendijks en in risicovolle polders wordt niet gebouwd. Wij ondersteunen natuurvriendelijke en biologische landbouw. Wat groen is, moet groen blijven. Wij planten 100.000 bomen, leggen bos aan, plaatsen fruitbomen in woonwijken en verrijken straten, pleinen en dorpscentra met groen. Schone lucht, schoon water en schone aarde zijn een topprioriteit. We stimuleren agrariërs om natuurvriendelijke alternatieven voor pesticiden te gebruiken en in de transitie naar duurzame en natuurinclusieve landbouw. We ondersteunen de komst van energiecoöperaties om onderling zelf opgewekte energie te delen.

4. Voor iedereen die hulp nodig heeft van de gemeente

Wij komen op voor de kwetsbare inwoners, zoals mensen met financiële problemen, verslavings- of psychische problematiek, mensen die dakloos of analfabeet zijn of zorg nodig hebben. Wij willen de eenzaamheid wegnemen en werken aan een dementievriendelijke samenleving. Jeugdhulp moet dichtbij huis worden aangeboden. Wij sluiten niemand uit. Iedereen moet zichtbaar zichzelf kunnen zijn en mee kunnen doen. Wachttijden in de zorg worden verkort, mantelzorgers worden weer gewaardeerd.

5. Voor cultuur, jongeren en onderwijs

Jong en oud ontmoeten elkaar in een echt theater voor podiumkunsten, zoals dans, zang, cabaret en toneel. Er komt een bioscoop en beeldend kunstenaars krijgen eindelijk een vaste en openbaar toegankelijke plek. Het cultuurbudget wordt verviervoudigd. Voor elk kind willen wij een passende onderwijsplek met de beste ondersteuning. Het aanbod aan mbo-opleidingen wordt vergroot. Voor de jongeren komen er goede hangplekken en meer uitgaansgelegenheden.

6. Voor sport en recreatie

Wij verwelkomen meer sportevenementen en zomerfestivals. Wij willen aantrekkelijke zwembaden, ondersteunen tennisverenigingen en zetten buitensport op de kaart. Er moeten meer mogelijkheden zijn om te recreëren, op de fiets, op het water en in de natuur, bijvoorbeeld door mountainbiketrails, ruitersporen en kano-vaarroutes. Wij zorgen voor meer geluksmomenten in de natuur, zoals bankjes, bloemen en watertappunten langs fiets- en wandelroutes. We stimuleren bewegen in de open lucht, bijvoorbeeld door het aanleggen van sportvelden.

7. Voor wegen en openbaar vervoer

De veiligheid van de binnenwegen wordt verbeterd en gevaarlijke kruisingen pakken wij aan. Op dijkwegen rijdt zwaar verkeer om of wordt minder vaak toegestaan. In woonwijken wordt 30 km per uur de standaard, doorgaande wegen blijven 50 km per uur. Er is meer cameratoezicht en er wordt streng gehandhaafd op snelheidsovertredingen. Wij verbeteren het busnetwerk tussen de dorpen en naar Rotterdam. We zorgen voor snellere verbindingen voor fiets en OV door een sneltram- of metroverbinding met Rotterdam. Op het busstation van Heinenoord komt een overdekte en verwarmde wachtruimte met toilet en de mogelijkheid om iets te eten of te drinken. Alle haltes in de Hoeksche Waard zijn goed verlicht en er zijn mogelijkheden om fietsen netjes en veilig te stallen. De Kiltunnel wordt tolvrij, de A29 en N217 worden verbreed. Er komt een tweede tunnelbuis voor Heinenoord en een extra brug of tunnel voor het Haringvliet.

8. Voor veiligheid, wonen en ondernemen

De straten en het groen in de wijken worden beter onderhouden. Wij pakken de regie terug op de woningbouw en zorgen voor snellere en meer betaalbare woningen voor jongeren, alleenstaanden en starters. Problemen met sociale huurwoningen worden adequaat opgepakt. Onze inwoners krijgen voorrang op een woning. De winkelgebieden versterken wij door betere parkeervoorzieningen, goed onderhoud en mooiere aankleding. De leegstand pakken wij aan. Ondernemers krijgen meer ruimte van de gemeente. Toezicht en handhaving verbeteren wij door een forse uitbreiding van het aantal BOA's. Geweld tegen vrouwen is onaanvaardbaar. Wij zorgen ervoor dat iedereen, en in het bijzonder vrouwen, zich veilig voelen op straat: meer verlichting, meer surveillance door BOA's of agenten en meer camerabewaking. Ook willen wij hierover voorlichting geven op bijvoorbeeld middelbare scholen: vrouwengelijkheid en -veiligheid moeten serieus worden genomen.

1. Voor mensen

De gemeente is er voor de inwoners, niet andersom. Wij maken ons zorgen over de groeiende afstand tussen de inwoners en de gemeente. Mensen missen de korte lijnen en het gevoel van nabijheid. Ze ervaren dat hun inspraak, ideeën of bezwaren niet gehoord worden. Dat beloften niet worden nagekomen en dat ze niet tijdig of volledig worden geïnformeerd. Dat levert veel onbegrip en frustratie op van inwoners die zich afvragen of de gemeente er nog wel voor hen is. Dat zien wij vooral wanneer er ingrijpende veranderingen in eigen dorp en buurt plaatsvinden. De betonrecycling fabriek bij 's Gravendeel, de nieuwbouw in Mijnsheerenland, de Leenheerenpolder bij Goudswaard, het Windpark Spui bij Nieuw-Beijerland, Goudswaard en Piershil, het Windpark Oude Maas, Even Buiten in Oud-Beijerland en het zwembad in Numansdorp zijn voorbeelden waar inwoners en verenigingen zich buitenspel gezet voelen door de gemeente. Inwoners begrijpen dat ze niet altijd hun zin krijgen en zij zijn ook zeker niet altijd tégen bepaalde ontwikkelingen. Alles begint met gelijkwaardigheid en transparant informeren. Van daaruit groeit het vertrouwen en werken mensen samen aan oplossingen. Een voorbeeld van hoe het wel kan, is Windpark Oude Mol bij Strijensas, waar vanaf het begin is ingezet op participatie van en profijt voor de lokale gemeenschap. Dat voorbeeld is voor ons de maatstaf.

Politiek komt naar de inwoners toe

Wij willen de politiek dichterbij de inwoner brengen. Elk dorp hoort een dorpshuis te hebben waar inwoners, verenigingen en de politiek elkaar regelmatig kunnen ontmoeten. De gemeente moet daar belangrijke zaken tijdig aan inwoners voorleggen, voordat de raad een besluit neemt. Het college bezoekt de dorpen vier keer per jaar. Door er regelmatig te zijn, te luisteren en te informeren ontstaat weer vertrouwen. En het gevoel dat de politiek en de gemeente dichtbij de inwoners staat. VoorWaards doet dit zelf ook. Bij ons kan iedereen meepraten en ons adviseren over zaken die spelen in hun buurt *zonder* dat je lid hoeft te zijn. Wij betrekken inwoners vóóraf voordat wij besluiten nemen in de raad. Wij peilen de meningen actief om alle belangen vooraf goed in kaart te brengen. Wij zijn er voor alle 14 dorpen en 37 buurtschappen met elk hun eigen identiteit en kwaliteiten.

College van burgemeester en wethouders

Naast het regelmatig bezoeken van de dorpen maakt het college ook aan de inwoners duidelijk wat elk jaar is bereikt of nog niet is gelukt. Nu gebeurt dat alleen nog in de gemeenteraad en vaak met ingewikkelde taal. Ook wordt op grote onderwerpen, zoals vervoer en wonen, minstens een keer per jaar verslag aan inwoners gedaan. Op vragen van inwoners wordt tijdig gereageerd. Elke inwoner begrijpt dat ze niet altijd hun zin kunnen krijgen, maar reageren en ook op tijd is een basisvereiste. Als dat niet goed gaat, zoals met het Bos van Los, het vijf jaar op rij niet uitreiken van het jeugdlintje of het na 9 jaar nog steeds niet bouwen van een nieuw zwembad in Numansdorp, dan zijn excuses op zijn plaats, in plaats van verbazing dat hierom gevraagd wordt. Zo krijgt ook het bestuur een vertrouwd en herkenbaar gezicht.

Gemeenteraad

Na de verkiezingen kiezen wij voor een raadsakkoord waaraan elke partij meedoet. Niet alleen de coalitiepartijen, zoals nu het geval is. Dit is de basis voor het beleid van de komende bestuursperiode en creëert ruimte voor iedereen om vier jaar lang echt mee te doen en om de stem van de minderheid te laten horen in het beleid. Ook komen we hiermee uit het voortdurende spel van oppositie tegen coalitie. Het bestaande coalitieoverleg, waar alleen de coalitiepartijen en de wethouders aan meedoen, wordt een open overleg waar alle raadsfracties aan deel kunnen nemen. Het alternatief is afschaffen van het coalitieoverleg: wethouders zijn er immers voor de hele raad en niet een gedeelte daarvan. Ook dat past in het ideaal van VoorWaards van een transparante overheid die er voor iedereen is.

Sterke dienstverlening begint bij sterke medewerkers

Onze gemeente moet snel, duidelijk en mensgericht werken. Inwoners verdienen een overheid die meedenkt, niet tegenwerkt. Daarom verbeteren wij de gemeentelijke dienstverlening: eenvoudiger

procedures, kortere wachttijden en persoonlijk contact waar nodig. Dat betekent uitbreiding van fysieke loketten op goed toegankelijke locaties. Er zijn nu bijvoorbeeld lange wachttijden voor de aanvraag van een paspoort, de erkenning van een kind en de aanvraag voor een Wmo-voorziening. Het uitgangspunt moet zijn, dat vragen van inwoners in één keer goed en volledig worden beantwoord. Er moet meer 'opgavegericht' gewerkt worden, dat wil zeggen dat ambtenaren elkaar opzoeken om een plan van aanpak op te stellen dat alle aspecten, die voor de inwoner van toepassing zijn, behandelt. Dus niet dat je als inwoner van het kastje-naar-de-muur wordt gestuurd. Dat kan alleen met goed personeel. Maar ook met het letten op verstandige uitgaven. De afgelopen vier jaar is meer dan 50 miljoen euro besteed aan inhuur van personeel. Een sterke gemeente begint van binnenuit. Door te investeren in onze mensen, investeren we in betere dienstverlening voor iedereen. Wij investeren daarom liever in vaste medewerkers in plaats van dure externe inhuur. Zo behouden we kennis, versterken we betrokkenheid en zorgen we voor continuïteit. Als werkgever geven wij het goede voorbeeld. Wij zorgen voor een veilige en gezonde werkomgeving, met aandacht voor werkdruk, sociale veiligheid en gelijke kansen. Geen ruimte voor intimidatie of discriminatie — wél voor ontwikkeling, vakmanschap en trots.

Duidelijke taal, transparante informatie en eenvoudige politiek

Wij hebben ons succesvol ingezet voor duidelijke, eenvoudige taal door de gemeente. Maar er is nog een weg te gaan. Veel stukken, zoals de begroting en formulieren, zijn voor veel mensen nog te ingewikkeld. Ook kan beter worden uitgelegd wat ambtenaren, college en gemeenteraad doen en hoe je als inwoner echt invloed kan uitoefenen in het beleid. VoorWaards doet dat zelf met drukbezochte Masterclasses Lokale Politiek. De communicatie van de gemeente op de website en in het Kompas kan vaak simpeler. Ook moet actiever informatie worden gedeeld op de website van de gemeente en moet daarop makkelijk terug te vinden zijn wat er de komende tijd speelt in elk dorp. Het geluid van de uitzending van de raadsvergaderingen online moet verbeterd worden en ook in de zaal op de tribune is het nog te vaak niet goed te volgen.

Participatie en zeggenschap

VoorWaards is een voorstander van een burgerpanel en van dorpsraden. De mening van inwoners doet ertoe. Ook willen wij het 'Right to Challenge' inzetten. Dit is een aanpak waarbij een groep bewoners taken van de gemeente overneemt als zij met een voorstel komt waarmee het beter, goedkoper en/of slimmer kan. Een voorbeeld is groenonderhoud in eigen wijk. Inwoners krijgen van de gemeente geld en ondersteuning voor de uitvoering. Dat vergroot tegelijkertijd de onderlinge verbondenheid in buurt en straat. Ook zijn wij voor een raadgevend referendum bij grote onderwerpen. We vinden het belangrijk dat wanneer de mening van de inwoner op een onderwerp wordt gevraagd, zoals de koopzondag, dat de gemeenteraad dat overneemt en niet klakkeloos – zoals verschillende partijen hebben gedaan - terzijde schuift.

Zondagsruimte

Wij hebben ons ingezet voor zondagsruimte. Dat betekent dat de zondagsrust in balans is met meer ruimte voor activiteiten en andere overtuigingen en opvattingen. VoorWaards vond en vindt een gelijk speelveld en vrije keuze doorslaggevend. Iedereen krijgt de kans om activiteiten te ontplooiën, tegelijkertijd: niets moet. We geloven dat inwoners zelf goed keuzes kunnen maken en onderling een balans kunnen vinden. Rust wordt door velen gewaardeerd en is in delen van ons eiland onderdeel van het DNA. Activiteiten hoeven daarom niet altijd en overal plaats te vinden.

Lage belastingen

We staan voor zo laag mogelijke lasten van de OZB, rioolbelasting en afvalstoffenheffing. De gemeente heeft momenteel 99 miljoen euro aan reserves op de bank, terwijl in 2020 dit 73 miljoen was. In 2025 heeft de gemeenteraad op verzoek van de coalitiepartijen een onnodige extra OZB-belastingverhoging goedgekeurd. Alleen VoorWaards stemde tegen deze verhoging en heeft bovendien een teruggaaf van 25 euro voorgesteld. Helaas stonden wij hierin alleen. Belasting heffen is een middel om voorzieningen en dienstverlening te betalen. Niet om telkens maar meer geld op te potten. VoorWaards vindt dat het anders kan én moet. Wij streven naar een eenmalige teruggave van EUR 50 per huishouden.

Afvalscheiding en inzameling

De kosten voor afvalstoffenheffing zijn fors gestegen. De grijze container wordt minder vaak opgehaald en de kosten per lediging zijn gestegen. Het scheiden van afval lijkt niet goed te werken: nascheiden – dat is het grijze afval alsnog scheiden op soort afval - gebeurt nog vaak en ook de kosten daarvoor zijn gestegen. VoorWaards wil kijken naar hoe afval wordt ingezameld. Verkeerd gevulde plastic PMD-zakken blijven hangen en zorgen voor zwerfafval. We moeten kijken naar hoe het efficiënter en doelmatiger kan. Dat zou ertoe kunnen leiden dat het scheiden van afval, anders dan papier en glas, stopt en we anders gaan inzamelen. Doel moet zijn: optimale scheiding tegen de laagst mogelijke kosten. Daarnaast vinden wij dat een bezoek aan het RAD niet gemaximeerd moet zijn: bezoeken van de RAD moet gratis zijn.

Betrouwbare overheid

De bekendheid van de Ombudsman moet vergroot worden en er moet een beschermregeling komen voor 'klokkenluiders' bij mogelijke, regionaal maatschappelijke wantoestanden. Daarnaast is er digitale veiligheid: de gemeente kiest altijd de meest privacy vriendelijke manier van werken, zodat bij een eventueel datalek de impact op vertrouwelijke gegevens van inwoners zo laag mogelijk is. De gegevens van onze inwoners worden in Europa opgeslagen.

Samenwerking met andere besturen zoals provincie en Rijksoverheid

De afgelopen jaren heeft het Rijk de gemeenten opgezadeld met veel taken waar wij geen geld en mensen voor hebben gekregen. Veel zaken die ons elke dag aangaan, bijvoorbeeld onze wegen, ons openbaar vervoer, ons drinkwater en het faunabeheer, vallen onder de verantwoordelijkheid van andere overheden. Denk aan Transdev die sinds kort het openbaar vervoer in de Hoeksche Waard verzorgt. Veel inwoners zijn daarover ontevreden. Het is tijd dat wij dat duidelijk kenbaar maken bij alle overheden: werk met ons samen. Wij willen tijdig kunnen inspelen op onze behoeften en de kansen die er voor ons zijn. We willen er ook voor zorgen dat de stem van de Hoeksche Waard duidelijker gehoord wordt, zodat in de toekomst besluiten niet langer 'over ons' maar 'met ons' worden genomen. Daarom willen wij sterkere banden met de omliggende gemeenten, waterschap, omgevings- en milieudienst, provincie en de Tweede Kamer, zodat de Hoeksche Waard niet langer een lijdend voorwerp is van beleid van andere besturen. In de afgelopen decennia hebben provincie en Rijk te weinig geïnvesteerd in de Hoeksche Waard. Dat zien we elke dag aan bijvoorbeeld de overvolle wegen, onvoldoende ontsluitingswegen, het gebrekkige openbaar vervoer en te weinig woningen. In een volgend provinciaal en landelijk coalitieakkoord dienen de belangen van de Hoeksche Waard nadrukkelijker te worden gediend. De Hoeksche Waard heeft wat te bieden en mag meer terugvragen.

2. Voor dieren

De Hoeksche Waard kent een rijke en diverse hoeveelheid diersoorten, soms zichtbaar en heel vaak ook niet. Reeën, vogels, insecten, hazen, vlinders, bijen, bevers en noem maar op: ze maken het eiland wat we koesteren en waar we trots op zijn. VoorWaards is als echte lokale beweging de enige die dieren centraal zet in beleid: want zonder dieren geen Hoeksche Waard. Op dit thema werken we nauw samen met Partij voor de Dieren in de provincie.

Dieren zijn wezens met gevoel

Vandaag de dag is de balans tussen mens en dier ernstig verstoord. Dat zien wij bijvoorbeeld terug in uitbraken van ziektes die van mens-op-dier overgaan, zogenaamde zoönosen. Q-Koorts, BSE, vogelgriep en ook Corona zijn daar voorbeelden van. Grootschalig en in gevangenschap dieren houden is vaak een bron van dierenleed en ziekten. Een goede balans is gebaseerd op het besef dat mens en dier onderdeel zijn van dezelfde natuur. Dat betekent dat wij vanuit een gezamenlijk besef van verantwoordelijkheid ons leven inrichten. Dieren zijn wezens met gevoel. Dieren dragen positief bij aan onze leefomgeving en aan ons geluk. Ze zijn een belangrijke steun en toeverlaat voor mensen die zich eenzaam voelen. Toch worden zij met name als (economisch) object gezien en behandeld. Maar het houden van dieren voor gewin (fokkerij) en het doden van dieren stuut op steeds meer maatschappelijke weerstand. Wij willen de balans tussen mens en dier herstellen en het gebruik en het commercieel houden van dieren minder vanzelfsprekend laten zijn. Daar waar dat plaatsvindt, dient het dierenwelzijn voorop te staan en niet de hoogste winstmarge. Bio-industrie wijzen wij af. Die past niet in de Hoeksche Waard. Wij staan voor krachtig optreden tegen het mishandelen of verwaarlozen van dieren. Wij zijn ook daarom altijd voorstanders geweest van een vuurwerkverbod. Dieren lijden meer nog dan mensen door vuurwerk, of dat nu legaal of illegaal is. Angst, stress en schade zijn soms blijvend. Een leuk feestje kan ook zonder vuurwerk.

Dierenwelzijn

Voor VoorWaards is een dier geen ding. Op dit moment besteedt de gemeente alleen geld aan dieren in nood, met vervoer en opvang. Dat moet ook van de wet. Wij willen én kunnen de meest diervriendelijke gemeente van Nederland zijn. 75% van de inwoners vindt een goed dierenwelzijnsbeleid belangrijk, 70% vindt een respectvolle omgang van mens met dieren belangrijk en 80% vindt dat er iets moet gedaan worden aan dierenmishandeling. VoorWaards heeft daarom in 2025 voorgesteld gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid op te stellen, met daarin 30 concrete punten om het leven van dieren te verbeteren en de informatie voor inwoners te vergroten. Helaas zonder steun van andere politieke partijen. Wij willen daarnaast een wethouder voor Landschap en Dieren, die actief het welzijn van dieren en de bloei van het landschap waarborgt.

Informatie en educatie

Inwoners weten vaak niet waar ze moeten zijn als ze iets willen melden over een dier in nood. Of waar ze terecht kunnen als ze overlast ervaren van plaagdieren. VoorWaards wil dat er een informatiepunt komt op de website en dat baliemedewerkers de belangrijkste informatie kunnen geven. Ook willen wij lespakketten voor het onderwijs beschikbaar stellen, zodat kinderen vanaf een jonge leeftijd begrijpen hoe respectvol met dieren om te gaan. Informatie en educatie helpen zo om dierenleed tegen te gaan.

Biodiversiteit

Waar het kan stimuleren wij de levende natuur en biodiversiteit langs akkerranden en in woongebieden. Inheemse soorten geven wij de ruimte, waaronder de wilde bijenstand. Het bermbeheer is ecologisch en wij maaien alleen buiten het broedseizoen. Op plekken waar geen kwetsbare natuur is, kan het gras kort gehouden worden.

Wilde dieren

De Hoeksche Waard wil de damherten van de Ambachtsheerlijkheid niet meer kwijt. VoorWaards is de enige politieke partij die in beroep is gegaan tegen het besluit van de Provincie om de nulstand

te hanteren. De rechter zal uiteindelijk beslissen of de damherten mogen blijven. Als zij mogen blijven en een beschermde status krijgen, dan moeten we zorgen voor een goed leefgebied. Dit is ook vastgelegd in de motie van VoorWaards die in 2022 is aangenomen. VoorWaards wil daar geld voor vrijmaken.

Met de provincie maken wij afspraken over hoe in het Nationaal Landschap wordt omgegaan met jagen: dit is alleen toelaatbaar vanuit het oogpunt van beheer en ter voorkoming van onevenredige schade. Wij zijn tegen de plezierjacht en handhaven streng op illegaal jagen. Met Defensie gaan wij in gesprek over militaire oefeningen, waarbij het uitgangspunt is dat deze niet langer plaatsvinden bij stiltegebieden en niet gedurende het vogelbroedseizoen.

Kinderboerderijen

Kinderboerderijen stimuleren wij om hun dieren zoveel mogelijk natuurlijk gedrag te laten tonen. Dieren hebben hier een beperkte bewegingsruimte en ervaren stress als bezoekers te dichtbij komen, te aanhalig zijn of een dier regelmatig oppakken of achterna zitten. Daarom stimuleren wij het geven van voorlichting over en zien wij toe op het diervriendelijk omgaan met dieren door bezoekers. Zo hebben kinderen én dieren plezier van elkaars gezelschap. Ook moet er voldoende geld van de gemeente zijn om de dieren fatsoenlijk te verzorgen en goed en veilig te behuizen. Kinderboerderijen zijn helaas ook regelmatig het slachtoffer van vandalisme en geweld tegen dieren. Daar handhaven we streng op.

Gezelschapsdieren

Gezelschapsdieren worden nog te vaak in een opwelling aangeschaft en regelmatig niet goed verzorgd, naar het asiel gebracht of ergens gedumpt. Het gevolg is dat dieren die niet goed behuist zijn en geen natuurlijk gedrag kunnen vertonen. Er is kans op verwaarlozing, zwervdieren en overvolle asielen. Daarom stimuleren wij voorlichting over het houden van huisdieren en er moet altijd een matching zijn met een nieuwe eigenaar voordat tot aanschaf kan worden overgegaan. Mensen met een beperkt inkomen bezuinigen soms noodgedwongen op voeding voor hun dier en stellen medische behandelingen uit, met alle verdrietige gevolgen van dien. Wij helpen bij het opzetten van een dierenvoedselbank. Wij staan garant voor de medische behandeling van huisdieren voor mensen die rond het bestaansminimum leven. Wij geven opvangcentrum De Dierenstee de financiële ondersteuning om zo nodig uit te breiden en wij steunen het werk van de Dierenambulance.

Katten en konijnen

Katten en konijnen raken nogal eens verloren en vinden hun weg dan niet meer terug, met alle verdrietige gevolgen van dien. In verschillende gemeenten is gestart met het gratis chippen van alle katten en konijnen, om ze makkelijker terug te brengen bij hun baasje. In de Hoeksche Waard is de Dierenstee daar nu ook mee begonnen. Wij willen dat versnellen en actief inwoners hierover informeren.

Honden

De trouwste viervoeters brengen hun baasjes veel plezier. Goede voorzieningen om goed (opruim)gedrag van baasjes te stimuleren vinden we belangrijk. Overlast van hondenpoep op de stoep of in de wijk blijft een grote ergernis bij veel inwoners. Daarom besteden wij de hondenbelasting aan voorzieningen voor honden en hun eigenaren, zoals goed gemarkeerde uitlaatvelden en wandelgebieden, waar het kan ook aan het water. Daarnaast investeren wij in opruimvoorzieningen, zoals afvalzakken en bakjes. Maar ook streng handhaven en boetes opleggen aan wie de regels niet respecteert. Zo houden we omgeving schoon en gezond. Op dit moment geeft de gemeente meer geld uit aan voorzieningen, dan er met de hondenbelasting wordt opgehaald. Zodra er in voldoende mate aan de opruimplicht wordt voldaan, kan de belasting worden afgebouwd en afgeschaft. Bezitters van honden met risicovol gedrag stimuleren en, wanneer mogelijk, verplichten wij tot het volgen van een specifieke hondentraining. In de APV – de spelregels van de gemeente over de openbare ruimte - stellen we strikte voorwaarden aan het bezit en houden van dergelijke dieren.

3. Voor het landschap en het klimaat

Naast mensen en dieren is het open landschap voor VoorWaards een pijler die de Hoeksche Waard zo uniek maakt en gekoesterd moet worden. Als lokale beweging begrijpen én doen wij dat. De beschrijving in het gedicht van Marsman 'Herinnering aan Holland' lijkt aan ons landschap te zijn ontleend. Wij zijn een Nationaal Landschap. Het rijke groen, dooraderd en omsloten door het levendige blauw, in een lappendeken van dijkwegen, weidse polders en in harmonie met onze dieren, zijn ons levende erfgoed. Het Hoeksche landschap is door hard werken door onze voorouders uit het water gewonnen en na de St. Elisabethsvloed van 1421 teruggewonnen. Ons Nationaal Landschap is iets waar wij trots op zijn. Wij willen de beschermde status terug. De rust en de ruimte - onze eigen Waardse 'R&R' - die je ervaart als je het eiland oprijdt vanuit de drukke Randstad zijn daarin de kernkwaliteiten. Dit alles koesteren wij en geven wij door.

100.000 nieuwe bomen

Onze natuur is een belangrijke bron van ons geluk. Tegelijkertijd is de natuur kwetsbaar. Het landschap is steeds meer een wingebied voor menselijke exploitatie geworden, waarin het belang voor het landschap en al wat daarin leeft te lang geen plek heeft gekregen. De aarde is niet onuitputtelijk. De balans herstellen heeft prioriteit, zodat ons leven en werken hand in hand gaan met natuur en biodiversiteit. In feite lenen wij het land van onze kinderen. We moeten een inhaalslag maken. Daarom willen wij, in samenspraak met de provincie, de komende tien jaar 100.000 bomen planten. Wij willen de stiltegebieden versterken en overlast terugdringen door handhaving. Schone lucht, schone aarde en schoon water wordt de norm. Alleen bedrijvigheid die daarin past is welkom in de Hoeksche Waard. In dat kader willen wij ook actieve voorlichting geven over hout stoken, omdat dit slecht is voor de gezondheid. Er is voldoende ruimte om te leven, te wonen en te werken als wij ervoor kiezen om dat samen te brengen op plaatsen waar al bebouwing is. Daarmee ontzien wij de kwetsbare natuur en houden wij het landschap open. Hoogbouw past hier niet en wijzen we af en alleen VoorWaards heeft dat in de raad ook duidelijk uitgesproken. Ook buitendijks bouwen of bouwen in het open landschap wijzen we af. Het is niet nodig en onnodig duur, omdat er veel nieuwe infrastructuur op en onder de grond voor moeten worden aangelegd.

De natuur versterken en toegankelijk maken

Toerisme en recreatie zijn welkome kansen voor inwoners en bezoekers. Het is heerlijk om ontspannen te wandelen en vogels te spotten in bijvoorbeeld de Oeverlanden, de Oosterse Bekade Gorzen en de Korendijkse Slikken. Tiengemeten mogen wij natuurlijk ook niet vergeten. De grazende damherten in de Ambachtsheerlijkheid zijn een mooie verschijning. Onze stiltegebieden zoals het Oudeland van Strijen en Groot Koninkrijk zijn unieke plekken, maar die worden steeds schaarser. Waar stilte hoort te zijn, moet stilte gewaarborgd blijven. Wij zoeken nadrukkelijk een balans met de leefbaarheid voor inwoners en ons kostbare groen, blauw en het leven. Niet alles hoeft altijd en overal. Het landschap is vooral gebaat bij zo min mogelijk menselijke bemoeienis. Toch zien wij mogelijkheden om het landschap te versterken en ervan te genieten. Wij denken aan nieuwe geluksmomenten in de natuur: bankjes, bloemen en watertappunten langs fiets- en wandelroutes. Bermen die barsten van het leven, door minder vaak te maaien en inheemse wilde bloemen en struiken te planten. Niet alleen de insecten worden daar vrolijk van, maar mensen ook. Aan bomenkap worden strenge voorwaarden gesteld. Als er dan toch een boom moet worden gekapt, dan worden er twee voor teruggeplant. De bomen en bossen zijn onze groene longen en breiden wij uit, ook door de aanleg van nieuwe bosgebieden. Daarmee verminderen wij ook de CO2 uitstoot in de Hoeksche Waard. De straatverlichting bij voet- en fietspaden is 'slim' en springt aan zodra mensen passeren. Daarnaast is de straatverlichting in bepaalde lichttinten, die nachtdieren en planten minder verstoren.

Voor het klimaat

De leefbaarheid van de aarde wordt ernstig bedreigd door de schade die de mens aanricht aan bodem, lucht, water en natuur. Volgens de VN en het KNMI zijn extreme zomerse buien, valwinden, een stijgende zeespiegel, meer droogte en hittestress blijvende gevaren door de klimaatverandering. Het gaat niet alleen om de opwarming van de aarde. Ons gebied met

laagliggende polders, en omsloten door water, ligt in de frontlinie van deze gevaren. Wij weten allemaal dat niets doen geen optie is en wij moeten ons nu voorbereiden op toekomstige problemen en waar mogelijk moeten we dit voorkomen. Dit probleem speelt wereldwijd, maar ook wij kunnen niet achterblijven. Om de voetafdruk te verkleinen moeten grote veranderingen plaatsvinden, zoals het verduurzamen van processen, gedragsverandering en het repareren of herstellen van natuur. De jongere generatie betrekken wij bij het nadenken over de oplossingen. Zo willen wij festivals en andere feesten verduurzamen. Denk aan minder schade aan bermen en groen door minder en beter geplaatste tijdelijke voorzieningen, verplicht gebruik van bekertjes met statiegeld, lokale inkoop, digitale communicatie (geen papieren boekjes of tickets), afvalscheiding en watertappunten waar je je eigen flesje kan bijvullen. De Hoeksche Waard moet in 2040 van het gas af kunnen. Dat is ook beter voor de portemonnee.

In dat kader zijn wij ook voorstander voor een verbod op fossiele reclames in de openbare ruimte. Dat betekent dat wij - net als andere gemeenten - in bijvoorbeeld bushokjes, geen reclames toestaan voor vliegvakanties, grijze stroomcontracten of auto's met een fossiele motor. Mensen maken hun eigen keuze, maar promotie in de openbare ruimte hoeft daar niet bij te horen. Wij willen dat de gemeente het goede voorbeeld geeft: het is immers code rood voor het klimaat. De gemeente moet voor meer laadpunten voor auto en fiets zorgen, eventueel gecombineerd met zonnepanelen boven parkeerterreinen. Wij doen mee aan Earth Day om het besef van lichtvervuiling en verspilling te vergroten. Wij spreken organisaties aan die 's nachts onnodig licht laten branden.

Duurzame opwekking

Wij zijn voorstander van groene energie uit wind, zon en water als daar draagvlak voor is. We moeten als Nederland onafhankelijker worden in onze energievoorziening. Zon op het dak heeft altijd de voorkeur en stimuleren wij waar het kan. Zonnenvelden zijn immers schadelijk voor de planten en dieren in het land. Inwonersparticipatie gaat wat ons betreft niet alleen over speeltuinen en stoeptegels, maar ook over de locaties voor duurzame opwekking. Over windmolens is veel te doen geweest. Bij de keuze voor de locaties hadden inwoners vooraf betrokken moeten worden en mee kunnen besluiten. Op dit moment zien we geen ruimte voor meer windparken. Een deel van de opbrengsten van bestaande parken moet ten gunste komen van de gemeenschap. Windpark Oude Mol bij Strijensas is een mooi voorbeeld van hoe draagvlak en opbrengsten voor de gemeenschap hand in hand gaan met het realiseren van duurzame doelen.

Netcongestie en teruglevering

Het stroomnet zit in drie provincies al vol en ook in de Hoeksche Waard zijn er problemen. De landelijke overheid heeft door traag en wisselend beleid bezitters van zonnepanelen met toekomstige terugleverkosten opgezaaid. VoorWaards is voorstander van energiecoöperaties, dat zijn samenwerkingen van bedrijven of wijken die energieverbruik en opwek onderling afstemmen. Zo kunnen ze van elkaars opwekking profiteren en zo de kans op netcongestie en verstoringen verkleinen. Ook de kosten worden dan lager.

Klimaatadaptieve bebouwing

Wij willen als enige in de gemeenteraad niet buitendijks bouwen en niet in risicovolle polders, omdat de kans op overstroming daar groter is. Nieuwbouw is gasloos en energieneutraal of -leverend en er wordt rekening gehouden met optimale bezonning ten behoeve van zonnepanelen. De wijken en dorpscentra hebben klimaatadaptieve bebouwing, dat betekent minder tegels en meer groen. Wij blijven inwoners stimuleren om ook zelf meer groen in hun tuinen te planten. Een jaarlijkse gemeentelijke vermelding van de meest insectenvriendelijke tuin of wijk kan helpen als aanmoediging. Bestaande en nieuwe wijken zullen wij vergroenen.

Stikstof en fijnstof

Stikstof en fijnstof zijn onzichtbare ziekmakers die langdurige en ernstige gezondheidsschade kunnen opleveren. Vooral mensen met longaandoeningen hebben hier last van. We hebben veel last van de vervuiling van Rijnmond, Dordrecht en Moerdijk. De Nederlandse normen zijn van 2015 en sterk verouderd. VoorWaards wil dat de WHO-normen van het Schone Luchtakkoord uit 2020

worden gehanteerd. We zitten nu al op het dubbele van wat daarin is toegestaan. Bedrijvigheid die deze normen verder verhogen laten we niet toe. Waar het kan stimuleren we verplaatsing van vervuilde bedrijvigheid. Betonrecycling in de Hoeksche Waard wijzen we dus af.

Uitstoot en vervuiling

Het gebruik van kunstmest, illegaal lozen en intensieve veeteelt zijn de grootste veroorzakers van de overschrijding van stikstofuitstoot. Dit heeft grote gevolgen voor de biodiversiteit. Ook het gebruik van pesticiden en glyfosaat hebben een negatieve invloed op de gezondheid. Ziekten als Parkinson worden in verband gebracht met deze middelen. Wij willen dat het gebruik van dat soort gif niet is toegestaan op landbouwgrond langs de woonwijken en hebben het college hierover bevraagd. Er zijn veel mogelijkheden om op natuurvriendelijke manier gunstige en gezonde opbrengsten van een akker te realiseren. Wij denken mee met de boeren, moedigen biologische en natuurverantwoorde landbouw en veehouderij aan en stimuleren het gebruik van natuurvriendelijke alternatieven voor pesticiden. VoorWaards is een voorstander van regeneratieve landbouw, waarbij de biodiversiteit toeneemt en de bodem CO₂ opneemt. Dit draagt bij tot het herstel van de natuur. Wij ondersteunen de landbouwproductie om verder te verduurzamen, met kennis en geld. De Hoeksche Waard kan de meest natuurvriendelijke en duurzame landbouwgemeente worden van Nederland.

Oppervlaktewater en PFAS

De kwaliteit van het oppervlaktewater komt in gevaar door vervuiling, vooral door industrie en landbouw. PFAS is de verzamelnaam voor meer dan 6000 chemische stoffen die door de mens zijn gemaakt. Deze stoffen zijn niet afbreekbaar, dus kunnen niet verwijderd worden, maar ze zijn wel kankerverwekkend. De vervuiling van de bodem en het water door PFAS baart ons grote zorgen. Het is al aangetroffen in o.a. Puttershoek en Goudswaard, dus moestuinen dienen grondig te worden onderzocht en afgegraven. Inmiddels weten we dat wordt afgeraden om eieren van hobbykippen te eten en ook in het water zit PFAS. De Omgevingsdienst raadt daarom consumptie van zelfgevangen vis af. Wij hebben het college meerdere keren gevraagd om ons drinkwater te controleren op PFAS, omdat Evides hiervoor waarschuwde, maar het college wil dit niet doen. Wij gaan dit wél doen.

Daarnaast willen wij:

- Actief en regelmatig informatie delen over de toestand van ons water, aarde en lucht
- Een onderzoek doen naar de mogelijkheid van het verplicht installeren van zonnepanelen op daken van de bedrijven in bedrijventerreinen en het vergroten van energiecoöperaties
- Recycling stimuleren en plastic reduceren
Verbeteren van afvalscheiding en terugwinnen van grondstoffen
- We onderzoeken de mogelijkheden om PFAS terug te dringen en vervuilde bodem te reinigen.
- We monitoren de kwaliteit van oppervlakte- en drinkwater, de lucht en de aarde en pakken de bronnen van verontreiniging aan.
- Wij plaatsen fruitbomen, bijvoorbeeld kersen en noten in woonwijken.

4. Voor iedereen die hulp nodig heeft

Voor diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid

Wij willen dat er altijd ruimte is om zichtbaar jezelf te zijn, wie je ook bent en hoe je er ook uitziet. Er moet alle ruimte zijn om je overtuiging of levenswijze te uiten, zo lang je elkaar in je waarde laat en niet een mening aan een ander opdringt. Daarom stimuleren wij een diverse en inclusieve samenleving. Wij bevorderen de dialoog tussen groepen door ontmoetingen te faciliteren, bijvoorbeeld in de dorpshuizen. Die dorpshuizen zijn goed toegankelijk voor iedereen en beschikken over gratis toiletten en watertappunten voor iedereen, zodat bijvoorbeeld een lichamelijke beperking niet in de weg staat aan ontmoeting. Verschillen tussen mensen zijn onvermijdelijk en van alle tijden. Wat nodig is, is een gemeente die ontmoeting en dialoog stimuleert. Diversiteit en inclusie zijn regelmatig terugkerende onderwerpen in de gesprekken met maatschappelijke organisaties. Wij stellen een 'penning van erkenning' in voor een persoon of instantie die zich inzet voor dit thema. Wij geven de veelheid aan diversiteit van inwoners en hun overtuigingen en leefwijzen een podium op de website van de gemeente. Waar gewenst stellen wij leermiddelen beschikbaar voor inclusie op scholen en organisaties die daar behoefte aan hebben. Openbare gebouwen worden stapsgewijs toegankelijk gemaakt voor mensen met een beperking. Voor onverdraagzaamheid en uitingen die als kwetsend kunnen worden ervaren is geen ruimte.

LHBTIQ+

Sinds 2019 is de Hoeksche Waard een Regenbooggemeente. Wij zijn daar blij mee en tegelijkertijd zien wij ook dat er nog veel nodig is voor meer acceptatie van de LHBTIQ+-gemeenschap. Aangezien deze gemeenschap kwetsbaar is, zal de gemeente de regenboogstatus actief uitdragen, blijvend concreet beleid voeren en informatie en middelen beschikbaar stellen voor onderwijs, verenigingen en maatschappelijke instanties. Met het jongerenwerk kijken wij wat de behoefte is van LHBTIQ+-jongeren en gaan wij in overleg met het onderwijs om, wanneer nodig, een veilige plek te bieden op scholen. Wij trekken op met maatschappelijke partners bij het faciliteren en bespreekbaar maken van het delen van ervaringen. Conversietherapie, bedoeld om mensen te veranderen, ook wel 'homogenezing' genoemd, is inmiddels verboden en op naleving wordt streng toezicht gehouden.

Iedereen veilig over straat en thuis

Voor wat betreft veiligheid, zien wij in landelijke cijfers terug dat (met name) vrouwen zich 's avonds onveilig voelen. Te veel vrouwen krijgen te maken met straatintimidatie of zelfs seksueel of fysiek geweld. Ook thuis. Dat is onacceptabel. Wij zetten daarom fors in op veiligheid 's avonds op straat: wij willen bijvoorbeeld meer verlichting, meer surveillance door BOA's en/of agenten en meer camerabewaking. Wie over de schreef gaat wordt streng aangepakt. Ook willen wij voorlichting geven op bijvoorbeeld middelbare scholen over gelijkheid en het aanspreken van meisjes en vrouwen op straat: vrouwenveiligheid moet serieus worden genomen. Iedereen moet zich veilig voelen.

Vrouwen en bestuur

Suze Groeneweg is het eerste vrouwelijke Tweede Kamerlid en komt uit Strijensas. Een voorbeeld voor veel vrouwen in heel Nederland. We zien dat de positie van vrouwen in politieke en bestuurlijke functies ook in de Hoeksche Waard achterblijft. In de gemeenteraad zijn nu slechts 7 van de 37 raadsleden vrouw. VoorWaards geeft het goede voorbeeld door veel vrouwen op een verkiesbare plaats – bovenaan de kandidatenlijst - te zetten. VoorWaards streeft naar gelijke deelname van vrouwen in het bestuur van de gemeente: het college van burgemeester en wethouders en het management van de ambtelijke organisatie. In een nieuw gemeentehuis wordt de raadzaal genoemd naar Suze Groeneweg en er wordt momenteel een kunstwerk gemaakt. Wat VoorWaards betreft komt dat in Strijensas te staan.

Voor (jeugd)zorg dichtbij huis

De zorgsector staat de laatste jaren onder druk. Deze taken zijn door de landelijke overheid zonder het benodigde geld of mensen bij de gemeente neergelegd. Wij kunnen er helaas niet voor zorgen dat de salarissen van het zorgpersoneel stijgen of dat de druk op de ziekenhuizen afneemt, maar wij kunnen wel zorgen dat de eerstelijns zorg sterker wordt neergezet. Dat heeft indirect ook positieve gevolgen voor kosten van de ziekenhuiszorg: elke euro preventie bespaart €2,50 op de zorg. Dit betekent dat het wijk- en jeugdteam, het maatschappelijk- en welzijnswerk en de wijkverpleging goed moeten samenwerken en benaderbaar moeten zijn voor alle inwoners. Voldoende kennis van medewerkers is cruciaal. Het gezamenlijke einddoel is dat wij de inwoners snel helpen met hun hulpvraag en ze passende hulp krijgen, zodat zij gezond en zelfstandig kunnen blijven.

Elk kind verdient de hulp die het nodig heeft. De vraag naar jeugdhulp blijft groeien en wij maken ons zorgen over de aangekondigde bezuinigingen van 500 miljoen euro door de landelijke overheid daarop. Er komt in 2026 en 2027 tijdelijk wat extra geld en VoorWaards wil zorgen dat wij dat broodnodige geld ook echt krijgen. Ondertussen is inzetten op preventie, mentale weerbaarheid en zelfvertrouwen daarom belangrijk. Voldoende formatie bij de zorg- of welzijnsaanbieder is noodzakelijk voor de gevraagde extra inzet op preventie. Voor ons geldt: hoe dichterbij het gezin de hulp in elk dorp kan worden geboden, hoe beter. Tussen de Jeugdhulp, de Wmo en Werk & Inkomen bij de gemeente dient de samenwerking verbeterd te worden. Goede onderlinge afstemming en sneller hulp aanbieden.

Daarnaast willen wij voor de jeugdzorg:

- In elk dorp een aanspreekpunt voor jongeren die zorg of extra aandacht nodig hebben.
- Voortzetten inzet van praktijkondersteuners bij de huisarts, zodat er minder doorverwezen hoeft te worden naar zware, specialistische zorg.
- Inzetten op laagdrempelige, basis GGZ in het jeugdteam vanwege de wachtlijsten bij de specialistische GGZ.
- Het jeugdwerk zet zich in tegen eenzaamheid onder de jongeren.
- Meer aandacht schenken aan kinderen die te maken hebben met verwaarlozing, mishandeling en/of die in armoede leven.
- Meer zorg, minder papier: (bij de inkoop) de administratieve druk voor zorgaanbieders verminderen, zodat zij meer tijd kunnen besteden aan het kind.
- Er moet ruimte zijn voor innovatieve projecten die de zorg kunnen verbeteren.

Voor goede ouderenzorg

De vergrijzing in de Hoeksche Waard gaat sneller dan het landelijk gemiddelde. De vergrijzing vraagt om goed aanbod van ouderenzorg. Thuiszorg moet beschikbaar zijn. Mantelzorgers zijn onmisbaar en verdienen onze grootse waardering en ondersteuning. Wij willen de jaarlijkse mantelzorgwaardering daarom ophogen van € 50,- naar € 200,- euro per persoon. Het informatiepunt voor mantelzorgers dient te worden verbeterd en wij zijn een voorstander van hulp via het PGB (persoonsgebonden budget), waarmee de zorgbehoevende zelf een hulpverlener kan kiezen.

Het Wmo-loket moet prioriteiten stellen bij de aanvragen die zij binnenkrijgen, zodat mensen met een spoedaanvraag eerder geholpen worden. Wachttijden moeten radicaal worden teruggedrongen. Meer flexibiliteit is gewenst. Ook horen Wmo-consulenten mensen te helpen bij het invullen van CIZ-aanvraagformulieren voor langdurige hulp, omdat dit ingewikkeld en ingrijpend is en veel mensen hier moeite mee hebben. Het kan dan gaan om mensen met een verstandelijke beperking of een aandoening, zoals dementie. In het kader van de dementievriendelijke samenleving vinden wij het belangrijk om ook de winkeliers hiervan bewust te maken. Wij faciliteren voorlichting over hoe zij dementie kunnen herkennen en hoe zij om kunnen gaan met deze doelgroep. Wij houden bij de informatieverstrekking aan ouderen altijd rekening met mensen die niet goed thuis zijn in de digitale wereld. Er moeten voldoende formulieren op papier en in duidelijke taal beschikbaar zijn. Ook in het Kompas moet voldoende informatie komen. Welzijn

Hoeksche Waard en de bibliotheek spelen een belangrijke rol in de ondersteuning van deze ouderen. De eenzaamheid onder ouderen willen wij bestrijden, onder andere door hen deel te laten nemen aan culturele en sociale activiteiten.

Daarnaast willen wij voor de ouderen:

- Huiskamerprojecten uitbreiden voor mensen met (beginnende) geheugenproblematiek.
- Voortzetten signalerende huisbezoeken aan 75+'ers (brede signalering).
- Ouderen meer betrekken bij culturele activiteiten, bijvoorbeeld in het dorps- of buurthuis.
- Aandacht voor en voorlichting over ouderenmishandeling in de vorm van financieel misbruik en 'babbeltrucs' – dat zijn mensen die zich voordoen als bijvoorbeeld agent en zo een woning binnen komen en ongemerkt geld of passen en pincodes afhandig maken.

Voor kwetsbare mensen die ondersteuning nodig hebben

Onder kwetsbare inwoners verstaan wij mensen met bijvoorbeeld verslavings- of psychische problematiek, een beperking of mensen met financiële problemen. Ook inwoners die analfabeet of laaggeletterd zijn, zijn kwetsbaar en hebben extra ondersteuning nodig. Zij hebben een grotere kans op werkloosheid en het ontwikkelen van schulden, omdat zij moeite hebben om een sollicitatiebrief te schrijven, rekeningen te begrijpen en administratie bij te houden. Stijging van prijzen van energie en boodschappen heeft grote impact. Tegenwoordig zijn er steeds meer werkende mensen, die door het beleid van de landelijke overheid wegzakken in armoede en dakloosheid. Armoede heeft invloed op de leerprestaties en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Armoede en schulden zorgen voor veel stress en spanning thuis, wat weer gevolgen heeft voor de gezondheid. Een nieuwe toeslagenaffaire dient te worden voorkomen en slachtoffers willen wij helpen en ondersteunen.

Slechts 35% van alle huishoudens in de Hoeksche Waard met een inkomen tot 130% van het bestaansminimum, maakt gebruik van de inkomensondersteunende regelingen. Dat is niet veel, dus betere communicatie is belangrijk. Nog beter zou het zijn als de regelingen automatisch uitgekeerd worden. Tot die tijd moet de gemeente mensen actief wijzen op de regelingen waar zij gebruik van kunnen maken en hen daarbij helpen. Wij zien erop toe dat het geld bij de juiste mensen terecht komt. Het hebben van weinig geld mag geen taboe meer zijn. Wij willen onderzoeken of wij de huidige grens van 130% van het bijstandsniveau kunnen optrekken naar 150% voor mensen om in aanmerking te komen voor financiële ondersteuning. De huidige samenwerking tussen partijen, zoals HW Wonen, het wijkteam, maatschappelijk- en welzijnswerken de gemeente, is erg belangrijk voor de vroegsignalering van problemen en dit willen wij versterken.

Daarnaast willen wij:

- De Formulierenhulp en het sociaal raadsliedenwerk voor lagere inkomens voortzetten.
- Mensen in bijstand niet korten op hun uitkering als zij giften ontvangen.
- Voorlichting aan docenten om signalen over armoede te herkennen voortzetten.
- Inzetten op adequate opvang, begeleiding en een toekomstperspectief voor dak- en thuislozen.
- Een bereikbare en benaderbare gemeente die met eenvoudige taal en persoonlijk contact, mensen op weg helpt

Dak- en thuislozen

De opvang voor dak- en thuislozen in de Hoeksche Waard is onvoldoende. Op dit moment zet de gemeente drie miljoen bestemd voor daklozenopvang op de bank. Voor VoorWaards is dit onacceptabel en hoort geen mens op straat te slapen. Met totaal 30 slaapplekken wordt niet voldaan aan de behoefte van 75 plekken per jaar. Wij zullen meer plekken inkopen en ervoor zorgen dat iedereen een dak boven zijn hoofd heeft. In onze rijke gemeente hoort niemand op straat of in de auto te slapen en leven. Wij hebben dit thema in de zomer van 2024 op de politieke agenda gezet, maar de uitvoering door het huidige college blijft onvoldoende. Die mensen verdienen een dak boven hun hoofd, warmte, een bed, voedsel, een douche, toilet en wasmachine.

Werk en inkomen

Alle inwoners moeten kunnen deelnemen aan de samenleving. Iedereen telt mee. De gemeente heeft de wettelijke verantwoordelijkheid om mensen te ondersteunen die het op eigen kracht niet redden op de arbeidsmarkt. Mensen met een arbeidsbeperking hebben soms veel begeleiding nodig en zij verdienen een aangepaste werkomgeving, waarin zij zich veilig voelen. Leerwerkbedrijf HW Werkt speelt een belangrijke rol hierbij. Daarnaast willen wij werkgevers stimuleren om arbeidsgehandicapten in dienst te nemen. Aangezien deze mensen vaak minder productief kunnen zijn dan mensen zonder beperking zijn werkgevers hier soms huiverig voor. Voor die verminderde productiviteit, komen wij de werkgevers tegemoet via de loonkostensubsidies. Het is zo waardevol voor deze mensen om onderdeel van de maatschappij te kunnen zijn. VoorWaards ondersteunt deze mensen graag.

Ook voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, dus mensen die langere tijd geen werk hebben, springt de gemeente bij. Er speelt vaak achterliggende problematiek op het gebied van de gezondheid (zowel lichamelijk als geestelijk) en zorg is daarom het belangrijkste. Gedacht kan worden aan Wmo-dagbesteding, het aanleren van sociale vaardigheden en/of het aanwijzen van een buddy. Wanneer werken echt niet mogelijk is, dan zorgen wij voor een inkomen in de vorm van een uitkering. Wij vinden het belangrijk dat er met respect voor en vertrouwen in de uitkeringsgerechtigde wordt omgegaan bij heronderzoeken door sociaal rechers. Als iemand vaak van huis is, wordt niet gelijk de uitkering stopgezet. Voor mensen in de bijstand die langere tijd geen baan kunnen vinden en zich om willen scholen, zorgen wij voor opfriscursussen in taalvaardigheid en het schrijven van sollicitatiebrieven. Daarnaast willen wij hen vakgerichte cursussen aanbieden op bijvoorbeeld het gebied van techniek, zorg of detailhandel.

Asiel en opvang

Asiel is een vraagstuk waar de landelijke overheid over beslist en de gemeente uitvoert wat opgedragen wordt, via de zogenaamde spreidingswet. Elk gemeente draagt hierin een steentje bij. De Hoeksche Waard doet al jaren netjes wat nodig is en staat bekend om compassie.

Sinds een paar jaar dient de gemeente volgens de inburgeringswet statushouders beter te begeleiden richting scholing, het leren van de taal, werk, activering en financiële zelfredzaamheid. Zo kunnen ze zelfstandig bijdragen aan de samenleving. Vluchtelingenwerk ondersteunt migranten hierbij. Wij staan hier volledig achter. Wij vinden dat migrantenkinderen niet alleen verplicht taalles moeten krijgen, maar ook verplicht zwemles totdat zij zwemdiploma A hebben behaald. Deze kinderen kennen vaak de risico's van het water in Nederland en de kracht van de rivier namelijk niet.

De meerderheid van deze mensen met een verblijfsstatus, levert een bijdrage door te werken en de meesten willen dat ook. Deze mensen zijn minder weerbaar en daarom vaak slachtoffer van uitbuiting door illegale uitzendorganisaties. Uitbuiting van deze groep mensen pakken we streng aan. Onterecht wordt deze groep vaak aangewezen als oorzaak van een tekort aan woningen. Woningtekort is voornamelijk te wijten aan jarenlang slecht beleid van de landelijke en lokale overheid: het tekort aan betaalbare woningen raakt ons allemaal. VoorWaards wil de woningbouw radicaal versnellen. Elke Hoeksche Waarder verdient een dak boven het hoofd. Betaalbaarheid van de woningen, snelle oplevering en de regie terugpakken op de woningbouw, zijn belangrijke prioriteiten van VoorWaards.

5. Voor cultuur, jongeren en onderwijs

Voor Kunst en Cultuur

VoorWaards wil ruim baan voor kunst en cultuur. De meerwaarde van kunst en cultuur wordt vaak onderschat, maar het houdt ons een spiegel voor, inspireert en stemt ons gelukkig. En het brengt mensen bij elkaar. Veel mensen beleven plezier aan kunst en cultuur. Uit onderzoek weten wij dat muziek maken goed is voor de ontwikkeling van de motoriek, empathie, het leervermogen en de verbinding tussen onze beide hersenhelften. Voor ouderen met geheugenproblemen helpt muziek om herinneringen op te halen. Muziek is dus niet alleen ontspanning, het is ook goed voor de gezondheid.

Verhoging cultuurbudget

De besteding aan kunst en cultuur in onze begroting behoort tot de laagste van alle gemeenten in Nederland. Veel voorzieningen ontbreken of zijn verdwenen en dus hebben we een grote inhaalslag te maken. VoorWaards wil deze cultuurarmoede veranderen door het cultuurbudget te vervielfvoudigen. Daarmee brengen we het naar 1% van onze begroting. Ter vergelijking: Nissewaard met een vergelijkbaar aantal inwoners besteedt 1,5% van de begroting aan kunst en cultuur.

Hoeksche Theater

Met ruim 91.000 inwoners wordt het hoog tijd voor een theater met twee zalen en professionele faciliteiten, zoals coulissen, een kap, goede techniek en een theatercafé of restaurant. Een waardig en professioneel thuis voor podiumkunsten, zoals cabaret, muziek, zang, dans en toneel. Hoe mooi zou het zijn als onze verenigingen voor eigen publiek kunnen optreden en niet meer uit hoeven te wijken naar theaters buiten het eiland? En als wij voor leuke voorstellingen of cabaret niet meer de Hoeksche Waard hoeven te verlaten, maar gewoon thuis op ons eigen eiland kunnen blijven? Uit eerdere onderzoeken blijkt dat er al jarenlang een grote behoefte is aan een theater bij onze inwoners en verenigingen. Een theater is bovendien een prachtige plek voor jong en oud om elkaar te ontmoeten en het maakt de Hoeksche Waard aantrekkelijker om in te wonen en om te bezoeken. Dat is ook goed voor onze middenstand en de horeca. VoorWaards vraagt al vier jaar op rij om een bedrag van 10 miljoen euro te reserveren in de begroting hiervoor, maar geen enkele andere partij steunt ons daarin. En het geld is er! Er is nu 99 miljoen euro in de reserves, in 2020 was dat nog 73 miljoen euro. Wel is er op ons voorstel nu een besluit genomen, om bij de komst van een nieuw gemeentehuis de mogelijkheid van de combinatie met een theater te onderzoeken. Het is allerm minst zeker dat dat er onder het huidige bestuur gaat komen, omdat er geen geld voor is gereserveerd zoals VoorWaards keer op keer heeft gevraagd,

Bioscoop en ateliers

VoorWaards is ook voorstander van een bioscoop en voor kunstenaars ateliers en oefenruimtes. Dat laatste zien we in CreActief in het voormalig Actief College in Oud-Beijerland, dat tegen onze zin gaat verdwijnen en nog zonder alternatief. CreActief in Oud-Beijerland is een doorslaand succes gebleken. Deze broedplaats van lokaal artistiek talent verdient het om behouden te worden op een nieuwe locatie. Wat kan is een thuis voor kunstenaars vinden in een leegstand pand bijvoorbeeld op een bedrijventerrein. Daar is vaak voldoende én verwarmde ruimte beschikbaar waar kunstenaars ongestoord hun creativiteit kwijt kunnen én inwoners kunnen genieten van open dagen. Indien mogelijk willen we culturele functies combineren in een groter geheel.

Cultuur en dorps huis in ieder dorp

Naast een theater in onze gemeente verdient elk dorp een eigen, laagdrempelig dorps huis waar men elkaar kan ontmoeten bij leuke activiteiten. In Westmaas wordt dit al jaren beloofd. Voorbeelden van dorps huizen of huiskamers zoals wij die wensen zijn Me Mekaer in Strijen, de Polderboom in Goudswaard en het jeugdhonk in Nieuw-Beijerland, allemaal gedragen door inwoners en *niet* door BRES. Hierdoor zijn de kosten voor gebruikers namelijk omhoog gegaan, zoals we nu ook zien bij De Wurf in Piershil en is er minder tijd voor sociale ontmoeting na afloop van een activiteit. Wij willen die onnodige kosten vermijden om lagere huren te realiseren. Wij blazen dorps e activiteiten, culturele tradities en braderieën nieuw leven in. Grijs e, grauwe panden

worden opgeleukt door kunst- of muurschilderingen. Bij het plaatsen van kunstwerken in de openbare ruimte kiezen wij eerst voor onze lokale kunstenaars. Wij bieden organisaties voor dans- en zangbeoefening passende ruimtes en blijven musea ondersteunen.

Culturele evenementen

VoorWaards wil meer culturele evenementen en nieuwe initiatieven in de dorpen. Daarom gaan wij ruimhartig om met aanvragen voor culturele activiteiten en, waar dat kan, dragen wij bij om die mogelijk te maken. Voorbeelden kunnen zijn een Dag van de Romantische Muziek, Jazz Night, een uitvoering van de Mattheus Passion, een culturele meerdaagse en een singer-songwriterfestival op de dorpspleinen. En wij willen een terugkeer van Raadhuis Klassiek en de Parkdagen. Een rijkdom aan culturele en sportevenementen kan bijdragen aan het ontstaan van een “Hoeksche Zomer”, de groei van een traditie waarbij heel Nederland ‘s zomers kennismakt met de bruisende activiteiten in de dorpen en de gastvrijheid van onze inwoners en ondernemers.

Historische voorouders en BHW'ers: bekende Hoeksche Waarders

We kennen een rijke traditie van bekende eilandbewoners. Zoals de Lamoraal van Egmond, Sabina van Beieren, Suze Groeneweg, ‘Keessie’ Verkerk, Ria Visser, Adri van Tiggelen, Jort Kelder, Gert van 't Hof, Roos Moggré, Carla de Liefde, DJ Paul Elstak, Pirmin Blaak en Anton Corbijn. Wat ons betreft mag voor hen meer aandacht voor komen, bijvoorbeeld in het onderwijs.

Cultureel erfgoed

De Hoeksche Waard is een uniek landschap in Nederland. De dijken zijn al eeuwen oud. De identiteit van ons eiland, waarin wij ons als bewoners in herkennen, wordt bepaald door het agrarische cultuurlandschap, de kreken en natuurwaarden. De bebouwde historische dijklinten en beeldbepalende dorpsgezichten, kerken, molens, boerenerven en monumentale panden maken de Hoeksche Waard zo karakteristiek. Wij vinden dat ons cultureel erfgoed, en daarmee onze identiteit als Hoeksche Waard, beschermd dient te worden. Dit is van belang voor onze geschiedenis en daarnaast voor de leefbaarheid, de recreatie en het toerisme. Ook willen we dat onze rijke historie, vanaf de vroegste dagen, beter zichtbaar wordt gemaakt.

Daarnaast willen wij:

- Een kunstuitleen opzetten met kunstwerken en schilderijen van onze eigen, lokale kunstenaars.
- Een belevingsroute aanleggen tussen kunstobjecten, culturele activiteiten, cultureel erfgoed (zoals Fort Buitensluis) en andere bezienswaardigheden in de gemeente.
- Cultuureducatie over archeologie en ons landschap voor jong en oud.
- Ons cultureel erfgoed beter promoten.
- Het werk van de bibliotheek verder ondersteunen.
- De komst van een Rob de Nijs-museum in Strijen bevorderen, waar in 1974 op haar zolderkamer de toen 14-jarige Victime Zwarenstein de eerste Rob de Nijs fanclub begon.
- Scholen stimuleren een aanvraag in te dienen voor de Impulsregeling Muziekonderwijs.
- Ouderen in de woon-zorginstellingen laten participeren aan kunstzinnige of culturele activiteiten in samenwerking met de bibliotheek. Dit naar een voorbeeld van Goeree Overflakkee waarbij in een thema week aandacht is voor bijvoorbeeld muziek, films, mode en migratie in de jaren 50.

Voor de jongeren

Jongeren zijn onze toekomst en verdienen het om volwaardig en veilig een plek in de samenleving te vinden. Ze maken zich steeds meer zorgen over hun toekomst. Een eigen woning, een vaste baan en het klimaat. Niets is meer zeker. Wij vinden dat er nu te weinig aandacht is voor onze jeugd, voor hun wensen en vrijetijdsbesteding. Er zijn bijna geen voorzieningen meer voor jongeren. Noodgedwongen zoeken ze een plekje in een wijk of een park, waar ze alweer snel weggestuurd worden, omdat ze overlast zouden veroorzaken.

Twintig jaar geleden waren er veel meer uitgaansmogelijkheden in de Hoeksche Waard voor de jeugd en jongvolwassenen. Je kon bijvoorbeeld naar discotheek Alcazar in Puttershoek, naar discotheek Rustburg, naar de Baan, Dinges, Havenzicht, Moods en Zinniz in Oud-Beijerland. Verder waren er onder meer cafés in Goudswaard. Dit zijn maar enkele voorbeelden van uitgaansgelegenheden die nu allemaal zijn verdwenen. Er zijn nog maar 3 locaties voor nachthoreca, alle drie in Oud-Beijerland. Onze jeugd kan op stap gaan in Rotterdam, maar de slechte busverbinding maakt dit vrijwel onmogelijk. Een gevolg is dat een aantal jongeren op straat hangt of thuis vereenzaamt. Sociale contacten zijn voor jongeren een basisbehoefte. Er bestaat een relatie tussen eenzaamheid en het ontstaan van psychische problemen, zoals depressie of angst.

Wij willen dat kinderen gezond en gelukkig opgroeien in de Hoeksche Waard. Wij willen onze jongeren aantrekkelijke voorzieningen aanbieden, zoals meer uitgaansgelegenheid, een bioscoop, repetitieruimtes voor bandjes, een plek om te chillen en aantrekkelijke beschutte hangplekken of skateparken in de buitenlucht. Vertel de jongeren niet wat ze wel en niet moeten doen, maar geef aan hen vertrouwen en ruimte om bij de inrichting van een hangplek eigen afspraken te maken en verantwoordelijkheden te nemen.

Daarnaast willen wij meer inspanningen doen, zodat de jeugd hier kan blijven wonen. Dit betekent dat er meer betaalbare woningen voor starters op de huizenmarkt moet komen. Door meer woningen voor ouderen te bouwen, zorgen wij ervoor dat eengezinswoningen weer vrijkomen voor jongeren. Deze woningen kunnen gesplitst worden, zodat een woning aan meer mensen een thuis kan bieden.

Jeugdraad en jeugdlintje

VoorWaards nodigt jongeren actief uit om mee te denken over hun wensen. Wij willen de jongerenraad versterken, aanvullen en actiever betrekken bij keuzes van de gemeente. Jongeren verdienen ook waardering en als de gemeente besluit jaarlijks een lintje uit te reiken, dan moet het dat ook doen. Na 6 jaar heeft dit eindelijk voor het eerst plaatsgevonden. Maar wel pas nadat VoorWaards het huidige college wakker heeft geschud en deze uiteindelijk toch is gaan uitreiken. We zijn blij met de kinderburgemeester. Die helpt om kinderen kennis te laten maken met politiek.

Daarnaast willen wij:

- Voldoende uitdagende speelplekken voor kleine kinderen, die toegankelijk zijn voor kinderen met een beperking.
- Aantrekkelijke ontmoetingsplekken voor de oudere jeugd en hen uitdagen tot bewegen.
- Jongerenbeurs met inspirerende sprekers over het aanbod aan opleidingen en beroepen.
- Beschutte en goed verlichte plekken voor jongeren om ongestoord te kunnen chillen
- Meer uitgaansgelegenheden en meer nachthoreca mogelijk maken.

Voor inclusiever onderwijs

Elk moet kunnen rekenen op het beste onderwijs op een goede en toegankelijk school. Gelukkig heeft elk kind in Nederland recht op het volgen van onderwijs. De directe invloed van gemeenten op het aanbod en de kwaliteit van het onderwijs is beperkt. De Rijksoverheid bekostigt schoolbesturen rechtstreeks en zij hebben een grote mate van autonomie. Toch heeft de gemeente belangrijke taken binnen het onderwijs op het gebied van bijvoorbeeld de uitvoering van de leerplicht, het leerlingenvervoer, onderwijshuisvesting en het tegengaan van onderwijsachterstanden.

Voor elk kind dient er passende ondersteuning te zijn op school en om dit te organiseren willen wij samenwerken met het onderwijs en de jeugdhulp. Wanneer scholen inclusiever onderwijs willen aanbieden, juichen wij dat toe. Dat zorgt er immers voor dat meer kinderen vanuit het speciaal onderwijs een plek kunnen krijgen binnen het reguliere onderwijs in hun eigen wijk en daardoor vriendjes maken in hun eigen buurt. Via wetgeving is geregeld dat de vrijwillige ouderbijdrage die scholen vragen ook echt vrijwillig is. Wanneer ouders dit niet betalen, mag dat niet tot gevolg hebben dat kinderen uitgesloten worden van uitstapjes of activiteiten.

Een nieuwe school past bij de schaal van het dorp en wordt duurzaam en energieneutraal gebouwd (ENG) met aandacht voor goede ventilatie. De samenwerking tussen en het samenbrengen van verschillende voorzieningen onder één dak juichen wij toe, zoals peuteropvang, BSO, jeugdwerk en een school. Op die manier kan makkelijker een doorgaande leerlijn gecreëerd worden en een dagprogramma met verschillende activiteiten worden aangeboden.

Onderwijs behelst meer dan alleen rekenen en taal. VoorWaards vindt het belangrijk dat er binnen het onderwijs aandacht is voor de thema's duurzaamheid, klimaat, dierenwelzijn, cultuur, gezonde leefstijl en middelengebruik. Wij ondersteunen voorlichting daarover. Met name op het voortgezet onderwijs willen wij meer inzetten op cultuureducatie.

Jongeren die vroegtijdig het onderwijs verlaten zonder diploma, hebben minder kansen in de maatschappij. Wij willen dat alle jongeren tot 27 jaar een passende plaats in het onderwijs of op de arbeidsmarkt vinden door een op maat gemaakt traject aan te bieden met behulp van een coach. Daarnaast willen wij dat er, naast de al gestarte zorgopleiding op mbo1-niveau, meer mbo-opleidingen worden aangeboden in de Hoeksche Waard. Het Da Vinci College verdient een vast onderkomen in onze gemeente, zodat ook andere opleidingen goed van de grond komen.

Daarnaast willen wij:

- Toezicht houden op openbaar onderwijs (volgens de wet), wat de afgelopen jaren niet heeft plaatsgevonden.
- Financiële ondersteuning bieden voor bijlessen aan kinderen wiens ouders dit niet kunnen betalen.
- Nieuwe schoolgebouwen zijn gedurende hun levensloop flexibel waardoor zij eenvoudig aangepast kunnen worden aan veranderend gebruik of nieuwe onderwijsconcepten.
- Stimuleren van kindvriendelijke en duurzame (groenblauwe) schoolpleinen, die na schooltijd toegankelijk zijn voor de kinderen uit de wijk.
- Intensiveren samenwerking tussen het bedrijfsleven en het onderwijs.
- Lespakketten aanbieden voor thema's zoals dierenwelzijn en de geschiedenis van de Hoeksche Waard

6. Voor sport, bewegen en recreatie

Voor meer recreatie en beleving

De Hoeksche Waard biedt veel ruimte om van te genieten met sport en recreatie. Wij willen de Hoeksche Waard aantrekkelijker maken voor onze inwoners, jong en oud. Het is daarom belangrijk dat iedereen kan recreëren in de vrije tijd en dingen kan doen die hij of zij leuk vindt. Naast het theater en de bioscoop zijn ook recreatie en vrijetijdsbesteding buitenshuis belangrijk voor het vermaak en de ontspanning in ons drukke leven.

De resultaten na de tonnen investeringen vanuit de zogenaamde 'gebiedsmarketing' vallen tegen. In de huidige visie op vrijetijdseconomie van de gemeente wordt echter gesteld dat het eiland al aantrekkelijk genoeg is en dat er geen grote recreatief-toeristische toevoegingen nodig zijn. De gemeente richt zich nu met name op agrifood, streekproducten, een ijsje bij de boer en de rust in de polder. Wij denken echter dat er meer nodig is om bezoekers van buiten hier vaker en langer te laten verblijven. De Hoeksche Waard heeft een impuls nodig op dit gebied. Ook de transitie van het buitengebied, waar meer mogelijk wordt op wat nu agrarische bestemming heeft, juicht VoorWaards toe. De Peerdegaerd, Landzicht en Land van Es zijn voor VoorWaards goede voorbeelden hoe bijvoorbeeld recreatie, natuurvriendelijk toerisme en zorg samengaan.

Om ons eiland vitaal en aantrekkelijk te maken moet er meer gebeuren. Wij zijn voorstander van festivals, evenementen, uitgaansgelegenheden, meer bankjes en watertappunten langs fiets- en wandelroutes op mooie uitzichtpunten. De verblijfsrecreatie concentreert zich op bepaalde plekken en initiatieven voor hotels en B&B's juichen wij toe. Recreatie en toerisme krijgen ruimte, maar niet altijd en niet overal. Een goede balans met de leefbaarheid in dorpen en respect voor landschap en dieren blijft altijd het uitgangspunt.

Daarnaast willen wij:

- Goede zwemfaciliteiten bij strandjes, zoals Costa del Spui, Oude Tol en bij Numansdorp en aandacht voor de exploitatie van recreatieweide De Kaai (Hitserse Kade) in Zuid-Beijerland.
- 's Zomers een openluchtbioscoop in een park of dorp.
- Meewerken aan initiatieven voor pluk- en theetuinen in het buitengebied.

Voor sport en verenigingen

Elke inwoner, jong of oud, moet de mogelijkheid hebben om te sporten of te bewegen. Sportbeoefening en onze verenigingen die dat mogelijk maken zijn belangrijk. De gemeente besteedt ook geld aan ondersteuning van een aantal verenigingen, bijvoorbeeld met subsidie en garantstellingen. De gemeente is (mede)verantwoordelijk voor een goede gezondheid van inwoners. De overheid zet in op een 'rookvrije generatie' en het Sportakkoord. Door gezonde voeding, regelmatig sporten en een gezond gewicht kunnen mensen vitaler blijven en worden risico's op ziekten verminderd. Een goede lichamelijke gezondheid heeft ook een positief effect op de geestelijke gezondheid. Op die manier kunnen de zorgkosten op langere termijn dalen. Elke geïnvesteerde euro in sport en bewegen levert 2,5 euro aan maatschappelijk rendement op. Investeren in sport en bewegen is dus investeren in een gezonde en energieke gemeente. Wij ondersteunen daarom alle verenigingen en alle vormen van bewegen. Voor VoorWaards maakt het niet uit of je voetbalt, tennist, hardloopt of aan yoga doet. Wij willen meer ondersteuning van sportfaciliteiten. Zo zijn er niet veel mogelijkheden in de Hoeksche Waard om binnen te sporten. Zalen zijn vaak klein of verouderd. Daarom willen wij die uitbreiden en vernieuwen.

OZB voor clubhuizen verenigingen

Ruim 80 verenigingen worden voor hun clubgebouwen voor het hoge OZB-tarief (niet-woning) aangeslagen. Dat scheelt zo een paar honderd euro per jaar, waar de vereniging veel nuttige dingen mee kan doen. Onze motie uit 2020 voor het financieel compenseren van verenigingen is door het college, ondanks aandringen van onze kant, nog steeds niet uitgevoerd. Wij gaan die motie eindelijk uitvoeren en ervoor zorgen dat de verenigingen snel over dat geld kunnen beschikken.

Zwembaden

Ook onze zwembaden dienen te worden vernieuwd. Zij voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd en doordat het zwembad in Numansdorp nog niet af is, zijn er lange wachttijden voor zwemlessen in andere dorpen. Dat moet worden aangepakt. Het zwembad in Numansdorp is voor VoorWaards om onbegrijpelijke redenen er na 9 jaar nog steeds niet en dient er zo snel mogelijk te komen. We maken waterdichte afspraken met alle belanghebbenden, informeren hen regelmatig en zorgen voor een deadline die wordt gehaald.

Tennisverenigingen

In het voorjaar van 2025 hebben wij het college van B&W verzocht om tennisverenigingen financieel te ondersteunen voor het onderhoud van velden, net zoals ook bij andere sportverenigingen gebeurt in onze gemeente. Helaas was er geen enkele andere partij die dit verzoek steunde. Wat ons betreft horen tennisverenigingen tot de gemeentelijke basissporten en gaat dit wel gebeuren.

Buitensport

Wij zetten de buitensport meer op de kaart, zoals de sportbonden als de wielrenunie, de hippische sport, de wandelsport en de schaatsbond dat hebben gedaan. In de Hoeksche Waard ervaren verenigingen een verzwaring van de regels bij het organiseren van evenementen. Zo zijn de meeste wielerrondes daardoor verdwenen. Zij willen dat vergunningaanvragen vereenvoudigd worden. Uit een enquête over het gebied Zomerlanden bij Heinenoord bleek dat er veel steun is voor de aanleg van mountainbikeroutes in de Hoeksche Waard. Als de gemeente, naast wandel-, fiets- en vaarroutes, ook mountainbikeroutes in de planvorming meeneemt, kunnen verschillende recreantengroepen met respect voor elkaars natuurbeleving blijven sporten en bewegen. Wij zorgen voor meer ruitersporen, voor een betere verbinding van kano-/vaarroutes en voor mooie schaatsbanen in de winter.

Bij de renovatie van sporthallen vindt tijdig overleg plaats met alle gebruikers, dus ook met sportverenigingen, over de faciliteiten en de locatie. In sporthal Het Paradijs moeten vier in plaats van nu twee banen komen, zodat de volleybalsport beter tot zijn recht komt. De zwembaden willen wij aantrekkelijk maken met bijvoorbeeld leuke glijbanen, zodat kinderen vaker willen gaan zwemmen. De Hoeksche Waard heeft veel topsporters voortgebracht, zoals Kees Verkerk, Adri van Tiggelen, Kristie Boogert en Pirmin Blaak. Zij kunnen als inspiratiebron kinderen motiveren om te gaan bewegen. Wij nodigen bekende Hoeksche Waardse sporters uit om clinics te geven.

Wij zijn daarnaast voor het aanleggen van buitensportveldjes door de hele Hoeksche Waard, zoals in het Laningpark in Oud-Beijerland. Daar wordt vaak gebruik van gemaakt, door zowel jong als oud. Verschillende mensen sporten daar en ontmoeten zo elkaar.

Bewegen

Bewegen is meer dan sporten alleen. Naar mate we ouder worden, verliezen we kracht en krijgen we te maken met overgewicht. Voor ouderen helpt bewegen om langer zelfstandig te blijven functioneren. Valpreventie helpt ouderen om ernstige ongelukken te voorkomen. Er is een Beweegwijzer die wat ons betreft meer aandacht verdient. VoorWaards wil dat de gemeente zich aansluit bij de beweegalliantie om laagdrempelig bewegen verder te bevorderen

Daarnaast willen wij:

- Jaarlijkse één of meerdere wielerrondes, toertochten en triatlons in de Hoeksche Waard.
- 's Winters worden openbare schaatsbanen goed onderhouden en beschermd tegen vandalisme.
- Benut het water om het eiland heen voor watersport.
- Meer bekendheid geven aan financiële ondersteuning vanuit het Jeugdfonds Sport en Cultuur en de Meedoenregeling aan kinderen wiens ouders een laag inkomen hebben.
- De bijdrage via het Volwassenfonds Sport en Cultuur verhogen van € 250,- naar € 400,- per jaar.
- De Sportraad ondersteunen en een gemeentelijke Sportnota opstellen, die inspeelt op de wensen van verenigingen met betrekking tot accommodaties.

7. Voor wegen en openbaar vervoer

De wegen van de Hoeksche Waard hebben de grens bereikt. De Heinenoordtunnel en de Haringvlietbrug zijn te vaak afgesloten. Op de binnenwegen piept en kraakt het. De verbindingen met het openbaar vervoer zijn steeds beperkter. Als eiland zijn we afhankelijk van goede verbindingen met vooral Rotterdam, Barendrecht en Dordrecht en erbinnen lopen we vast. VoorWaards wil dat goede wegen en vervoer een topprioriteit worden.

Dijkwegen en binnenwegen

De verkeersbewegingen over de binnenwegen en de dijken nemen toe in aantal en zwaarte. Deze wegen zijn niet berekend op intensieve en zware belasting. De Blaaksedijk en Westdijk in Heinenoord, de Molendijk in Klaaswaal en de Centrale As van Numansdorp, de Maasdamdijk in Puttershoek, de Molendijk in Goudswaard en de dijkwegen rondom Zuid-Beijerland zijn bekende voorbeelden waar drukte, snelheid en zwaarte van verkeer zorgen voor gevaar, schade en ergernis. Wij zijn voor passende maatregelen op de korte termijn, zoals meer cameratoezicht, snelheidsbeperkingen, omrijroutes en gedeeltelijke of tijdelijke afsluitingen voor zwaar verkeer. Met het waterschap gaan wij in gesprek om de knelpunten op de dijkwegen te verbeteren. Wij willen een maximale snelheid van 30 km per uur op die kwetsbare dijken.

Verkeer in en rond de dorpen

Ook de wegen rond en in de dorpen kennen problemen. VoorWaards wil dat de snelheid maximaal 30 km per uur wordt. Doorgaande wegen kunnen 50 km per uur blijven, mits voldoende veilig voor fietsers en voetgangers, bijvoorbeeld door afgescheiden paden. Dan kunnen kinderen weer veilig spelen in de wijken, de lucht wordt gezonder en er is amper tijdverlies voor verkeersdeelnemers. Gevaarlijke oversteekplaatsen en kruisingen pakken wij aan, bijvoorbeeld door meer rotondes of zebrapaden aan te leggen, zoals bij de Nassaulaan in Puttershoek. In wijken met kinderen matigen wij de snelheid. Waar het kan, breiden wij parkeervoorzieningen uit. Extra aandacht is er voor de parkeerproblematiek in het centrum van de dorpen, bijvoorbeeld door het aanleggen of uitbreiden van blauwe zones om de doorstroming te bevorderen. Bij nieuwbouw maakt VoorWaards een principiële keuze: geen nieuwe wijk zonder goedgekeurd plan voor de verkeersontsluiting. Eerst bewegen, dan bouwen. Deze belofte heeft de raad in 2022, uitgesproken maar alleen VoorWaards houdt zich daaraan. Mobiliteit is een randvoorwaarde. Dit speelt op meerdere plekken, zoals bij Stougjeswijk en plan Rustenburg in Puttershoek, waar een voorkeur is voor een route via Rustenburgstraat. Bij Numansdorp moet er een randweg komen. De Centrale As in Numansdorp kan tweerichtingsverkeer blijven. Wel moet goed worden toegezien op de snelheid.

Fietsen

Bredere fietspaden met ruimte voor snelfietsverkeer, tussen de grotere dorpen en van en naar Rotterdam, Barendrecht en Dordrecht, moeten alternatieven van autogebruik, zoals de (elektrische) fiets aantrekkelijker maken. Ook willen wij een proef starten met elektrische deelfietsen en -scooters om het autogebruik op het eiland te verminderen. In andere gemeenten, zoals Rotterdam en Dalfsen, zijn daar al positieve ervaringen mee.

A4-Zuid, A29 en N217

De hoofdaders van ons eiland, de A29 en de N217, raken steeds vaker verstopt. Een verbreding van de A29 en N217 is een betere optie voor mens en milieu, dan de aanleg van de A4-Zuid. Wij zien de A4-Zuid niet zitten vanwege de onnodige extra doorsnijding van het landschap. Als we de A29 verbreden en kijken naar de mogelijkheid van een parallelle snelle OV-verbinding van Rotterdam via Heinenoord en Numansdorp naar Goeree-Overflakkee, dan maken we de bereikbaarheid van het eiland toekomstbestendig zonder het landschap en de dorpen onnodig aan te tasten. De N217 moet ook verbreed worden, zodat de verbinding van Nieuw-Beijerland naar 's-Gravendeel weer doorstroomt. We willen ook onderzoeken of er voor de bus en taxi's een spitsstrook kan komen.

Heinenoordtunnel, Kiltunnel en Haringvlietbrug

Op termijn zal er een extra tunnelbuis moeten komen voor de nodige verbreding van de A29. De Kiltunnel willen we – net zoals in 2022 al – tolvrij. De Haringvlietbrug kampt met achterstallig onderhoud en moet steeds vaker dicht. Op termijn moet er een nieuwe oplossing komen. Een tweede brug of een tunnel zijn noodzakelijk. Samen met de eerdere genoemde verbredingen zijn dat maatregelen die tijd kosten, maar waarmee de Hoeksche Waard wel 100 jaar vooruit kan. Zonder het karakter van het landschap aan te tasten.

Openbaar vervoer

De Hoeksche Waard heeft te weinig openbaar vervoer. Het bussennetwerk van Transdev is sterk verminderd in rijfrequentie en halteplaatsen. Voor met name de bereikbaarheid van onze dorpen en de snelle verbinding met Rotterdam is dat een groot probleem. Er zijn momenteel veel klachten over het openbaar vervoer. Dat kan en moet beter. Wij moeten daarover een krachtig geluid laten horen aan de provincie. De gemeente kan bovendien zorgen voor prettigere halteplaatsen. Door het opheffen van haltes, staan er nu bij de haltes die er nog wel zijn veel meer fietsen. Daar moet de gemeente een stalling voor maken. Ook moeten haltes beter worden verlicht. Op het Heinenoordbusstation, waar mensen nu vaker en langer moeten wachten, dienen faciliteiten te komen: denk aan een toiletgebouw, een verwarmd en overdekt wachtgedeelte, de mogelijkheid om wat te eten en drinken, bijvoorbeeld via een automaat. Het dient veiliger te worden door camerabewaking en regelmatige surveillance van BOA's.

VoorWaards is voorstander van een snelle verbinding van Heinenoord met Rotterdam, bijvoorbeeld met een sneltram of metro. Wij ondersteunen de initiatieven voor vervoer op maat (o.a. AutoMaatje, Wielewaal, Vervoer Lokaal) om de slechte ov-verbindingen enigszins te compenseren. Voor mensen met een minimuminkomen blijft het OV gratis. In samenwerking met de betrokken partijen zorgen wij voor een snellere en directe verbindingen van het Openbaar Vervoer met Dordrecht, Barendrecht en Rotterdam. Tegelijkertijd zorgen wij ervoor dat we het interne netwerk op orde hebben. Met de lopende renovaties van de Haringvlietbrug en de Heinenoordtunnel dreigt een verkeersinfarct. Om die verwachte problematiek te verminderen stimuleren en faciliteren wij het gebruik van het OV en de gratis openstelling van de Kiltunnel. De Rhoonse Veer dreigt te stoppen maar blijft voorlopig varen. Wij willen dat die verbinding blijft. Op die manier blijft het eiland bereikbaar.

8. Voor veiligheid, wonen en ondernemen

Leefbaarheid van dorpen

Leefbaarheid in de wijk is afhankelijk van verschillende factoren, zoals vervoer, parkeergelegenheid, ruimtegebruik, groen en veiligheid. Het is belangrijk te zorgen voor goede verlichting en een schone, goed onderhouden buitenruimte die uitnodigend is om elkaar te ontmoeten. Mensen voelen zich sneller veilig en de onderlinge banden worden groter. Mensen kijken dan meer naar elkaar om. Initiatieven in de wijk die hieraan bijdragen worden ondersteund. Dat kan bijvoorbeeld door een buurtmoestuin, schaaktafel of jeu-de-boulesbaan. In elk dorp moet er een ontmoetingsplek zijn voor een gesprek of ontspanning, bijvoorbeeld een dorpshuis.

Een groene leefomgeving is van belang voor ontspanning, om in te wandelen of te spelen, te sporten of andere mensen te ontmoeten. Parken, speelveldjes en plantsoenen moeten altijd in de buurt zijn. In sommige wijken is er veel achterstallig onderhoud, zijn er verzakte straten, losliggende tegels of metershoog onkruid in struiken. Onze inwoners verdienen de hoogste kwaliteit en het hoogste onderhoudsniveau van het groen en dat willen wij terugbrengen. Bij het onderhoud of de herinrichting van de wijk hebben inwoners een stem.

Veiligheid

De Hoeksche Waard scoort steevast goed ten opzichte van andere gemeenten als het gaat om de cijfers van criminaliteit, onveiligheid en misdrijven. Tegelijkertijd ervaren inwoners veel overlast. Wij merken bijvoorbeeld dat er op dijken vaak te hard wordt gereden, mensen illegaal afval dumpen en dat er het hele jaar door geregeld vuurwerk wordt afgestoken. Handhaving ontbreekt vaak volledig, met alle schadelijke gevolgen voor mens, dier en milieu. Drugsdealen, hennepteelt en ondermijning vinden ook bij ons plaats. Doordat mensen 'minder blauw op straat zien', wordt het gevoel van onveiligheid versterkt. Landelijke cijfers laten ook zien dat vrouwen zich, vooral 's avonds, onveilig kunnen voelen op straat. Dat is onacceptabel en moet veranderen. Wij willen maatregelen nemen om dat veiligheidsgevoel te laten terugkeren: meer surveillance op straat, cameratoezicht, meer slimme verlichting op straat en voorlichting op scholen.

Toezicht en handhaving

De Hoeksche Waard is relatief veilig, maar inwoners ervaren steeds vaker overlast en er is een afname van zichtbare handhaving. Het aantal wijkagenten voor de Hoeksche Waard zou 18 moeten zijn, maar het zijn er maar 6. Dat komt door onderbezetting. Dat is een nationaal probleem wat wij hier niet kunnen oplossen. Wel kunnen wij meer buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's) inzetten. Het aantal van 10 BOA's is onvoldoende. Wij gaan dit fors uitbreiden naar 20, zodat er meer toezicht is. Daarom maken wij het voor ambtenaren financieel aantrekkelijker om de opleiding tot BOA te volgen. De BOA's gaan wij daarnaast efficiënter inzetten, namelijk door te werken via het principe van Rent-a-BOA wat elders in Nederland al goed werkt. De BOA gaat dan gericht af op de ontvangen meldingen. Daarnaast willen wij het project Buurt Bestuurt uitbreiden, dat vaak de 'ogen en oren' is van een buurt. Ook willen wij dat BOA's in de avond en nacht ingezet kunnen worden. Immers, veel meldingen van overlast en onveiligheid zijn juist dan. Veel meldingen van overlast gebeuren via de Fixi-app. Deze meldingen worden nog te weinig en te laat opgevolgd. Wij willen dat dit sneller gebeurt en met meer BOA's en uitgebreide inzetijden lukt dat ook.

Oud & Nieuw

Er is een algemeen vuurwerkverbod. De gemeente kan daar uitzonderingen op toestaan. Wij willen dat de gemeente die uitzonderingen niet toestaat en strikt handhaaft. Wel moet Oud en Nieuw een feest voor iedereen zijn: voor jong en oud, voor mens en dier. De gemeente heeft wat ons betreft een faciliterende rol bij de overgang naar een nieuwe traditie, waar ontmoeting en gezelligheid weer voorop staan. Denk hierbij aan soepele vergunningverlening en de organisatie. Of aan het mogelijk maken van centraal georganiseerde (licht)shows, het stimuleren van een feesttent, muziek en een goed aanbod aan betaalbare consumpties. Oud & Nieuw is een écht feest voor iedereen waarbij vuurwerk niet nodig is.

Daarnaast willen wij voor de veiligheid:

- Optreden tegen drugsdealen en drugsoverlast en meer zichtbaarheid van de wijkagenten.
- Meer bekendheid geven aan subsidies voor initiatieven ter bevordering van onderlinge ontmoeting.
- Meer cameratoezicht op snelheidsovertredingen
- Bij (her)inrichting van de wijk mensen mee laten praten en mee laten beslissen.
- Terug naar kwaliteitsniveau A voor het onderhoud van de openbare ruimte.

Voor betaalbare woningen

Er wordt volop gebouwd, maar waar en voor wie? Woningen zijn nodig, maar veel bouwprojecten zijn gericht op de welgestelden onder ons. Deels is dat voor de doorstroom en die moet er zijn, maar de balans is nu zoek. Mensen met een klein of gemiddeld inkomen worden steeds verder uit de markt gedrukt. De bouwkosten zijn gestegen, maar ook in het betaalbare segment van koop- en huurwoningen kan en moet er meer gebouwd worden. VoorWaards vindt dat aantrekkelijke dorpsranden en kwalitatief goede locaties gemengd worden ontwikkeld. Zodat er meer diversiteit in de wijken komt. De gemeente moet daarnaast het splitsen van woningen gemakkelijker mogelijk maken en leegstaande kantoorpanden kunnen worden omgevormd tot appartementen.

Bouwen op plekken waar het kan

Woningen bouwen wij in en rond de dorpen waar al voorzieningen zijn, die daardoor versterkt worden. Zo houden wij ook het landschap open en groen en dat scheelt ook in kosten met het voorkomen van de aanleg van onnodige infrastructuur. Omwille van het klimaat en het landschap bouwen wij niet meer in risicovolle polders en niet buitendijks. Vooraf moet rekening worden gehouden met een goede ontsluiting en versterking van het wegennetwerk, zodat fragiele dijkwegen en -woningen worden ontzien.

Regie bij gemeente op woningbouw

De gemeente heeft nu te weinig regie op de woningbouw. Projectontwikkelaars maken graag gebruik van de speelruimte om naar eigen inzicht en belang plannen voor te leggen. De gemeente doet nu in de praktijk niet veel meer dan de wensen van projectontwikkelaars en de woningcorporatie goedkeuren via een omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan). Wat ons betreft pakt de gemeente de regie weer terug en stelt ze voorwaarden aan het bouwen van woningen, zowel in aantallen als in prijzen. Daarnaast gaat de gemeente zelf aan actieve grondexploitatie doen, dat wil zeggen het aanschaffen én ontwikkelen van gronden ten behoeve van woningbouw. Dan kan beter regie worden gevoerd op de voorgenomen bebouwing, prijzen in de hand worden gehouden en kunnen woningen ook sneller gebouwd worden. Betere sturing door de gemeente op én meer inzicht in de werkwijze van de woningcorporatie HW Wonen is nodig, zodat klachten adequater worden opgepakt.

Meer betaalbare woningen voor de eigen inwoners

Een voorrangregeling voor toewijzing aan eigen inwoners en specifieke doelgroepen is nu mogelijk en die gaan we gebruiken. Dat geldt ook voor het tegengaan van woningspeculatie: het opkopen van panden, die herontwikkelen en dan aanbieden tegen prijzen, die voor de doelgroepen die het nodig hebben onbetaalbaar zijn. Ook willen we een antispesulatiebeding voor nieuwe woningen, zodat ze niet bij oplevering onbewoond en met grote winst weer worden doorverkocht.

Woningen zijn heel duur geworden. Woningprijzen moeten in drie segmenten worden aangeboden, goedkoop, middelduur en duur. Op dit moment is ca. 80% van de woningen in het duurste segment, VoorWaards wil daarom dat 90% van de nieuwe woningen in de onderste en middelste segmenten worden gebouwd. Waarvan 50%, dus de helft, in het goedkoopste segment. Dit is nodig om jongeren en starters te behouden en de wachttijden in te korten. Ook versnellen we de bouw in beide segmenten. Pas wanneer het weer kan, komt er meer ruimte in het duurste segment. Leegstaande panden van de gemeente gaan wij zoveel mogelijk beschikbaar maken voor het ombouwen naar woningen. Mogelijkheden om kantoren en bedrijven te transformeren naar woningen ondersteunen wij, bijvoorbeeld door soepele vergunningverlening.

Sociale woningen

Flexwoningen, voor mensen die met spoed hun eigen huis moeten verlaten, breiden wij uit en wij gaan ruimhartig om met verzoeken voor mantelzorgwoningen. Er is momenteel een achterstand in de bouw van sociale huur- en koopwoningen, dus daar gaan wij vaart mee maken. Voordat overgegaan wordt tot de sloop van sociale huurwoningen, dient via onafhankelijk onderzoek nut en noodzaak aangetoond te worden. Goed onderhoud, verduurzaming en renovatie moeten sloop zoveel mogelijk voorkomen. Als sloop en nieuwbouw toch onvermijdelijk zijn, dan worden inwoners geholpen met tijdelijke huisvesting en met de gevolgen daarvan op het sociale vlak. Klachten over achterstallig onderhoud, schimmel, lekkages moeten snel en goed worden opgepakt door HW Wonen. Wij hebben dit probleem op de politieke agenda gezet, maar de uitvoering laat nog steeds te wensen over. We maken met HW Wonen sluitende afspraken zodat bewoners kunnen rekenen op de best mogelijke dienstverlening. Ook willen we dat lage inkomens financieel ondersteund worden bij de energietransitie. Investeren in isolatie en opwekking van energie is voor lagere inkomens vaak te moeilijk, waardoor hun energierekening hoog blijft. Wat ons betreft gaan HW Wonen en VoorWaards daarin bijdragen.

Collectieve woonvormen

Wij stimuleren Collectief Particulier Opdrachtgeverschap, zogenaamde CPO-bouw. Dat is vanuit gezamenlijk opdrachtgeverschap van een groep woningzoekenden woningen laten bouwen, zonder tussenkomst van projectontwikkelaars. Dat geeft meer ruimte aan eigen woonwensen en dempt de prijzen. Wij stimuleren daarnaast de woningbouw voor woongroepen, bijvoorbeeld voor senioren, zoals een Knarrenhof. Wij willen meer ruimte voor ons initiatief voor Tiny Houses. Deze huisjes zijn niet bedoeld om het huizentekort op te lossen, maar om in te springen op de woonwens van mensen die voor deze woonvorm kiezen. Ze zijn goedkoper om te bouwen, sneller te realiseren, verplaatsbaar en minder milieubelastend. Daarnaast zijn ze kansrijker voor doorstroom wanneer stellen bijvoorbeeld de stap naar kinderen maken.

Daarnaast willen wij voor de woningbouw:

- Uitbreiding van de startersleningen.
- Levensloopbestendige woningbouw voor langer wonen in de eigen vertrouwde woning.
- Inventariseren of leegstaande gemeentelijke en kantoorpanden omgebouwd kunnen worden tot startersappartementen.

Voor ondernemen

Veel ondernemers, met name de horeca en winkels, hebben een moeilijke tijd achter de rug. Dat heeft helaas ook geleid tot veel leegstand van winkelruimtes. De winkelgebieden zijn de kloppende harten die bepalend zijn voor de leefbaarheid van onze dorpen. We horen nog regelmatig dat ondernemers moeite hebben met de doorlooptijd en ingewikkeldheid van vergunningen. Ook zien we dat bedrijventerreinen vaak te maken hebben met langdurige leegstand. Wij willen afspraken maken hierover via een leegstandsverordening. Ondernemers ervaren dat de gemeentelijk accountmanagers vaak niet goed bereikbaar zijn. Ook moeten ze soms lang wachten voor de gemeente tijd maakt voor bijvoorbeeld afspraken of vergunningverlening. We willen dat de gemeente weer dienstbaar is aan ondernemers, op tijd reageren op hun verzoeken en zoeken naar mogelijkheden om hun wensen te realiseren.

Dorpscentra

Onze dorpscentra zijn gebaat bij een goede balans tussen winkels, horeca en recreatie. Inwoners en winkeliers zien als geen ander wat er goed is voor hun dorp. Wij ondersteunen daarom onze lokale winkeliersverenigingen en het centrummanagement om de dorpen nog aantrekkelijker te maken. Daarnaast geven wij hen meer ruimte om zaken in grotere zelfstandigheid uit te voeren. Wat regionaal moet, doen we regionaal. Wat lokaal kan, doen we lokaal.

Regionaal kan vooral verder worden gewerkt aan inkoop en marketing. We moedigen 'Koop Lokaal' verder aan, niet alleen onder de inwoners, maar wij stimuleren ook de ondernemers om lokaal in te kopen. Dat geldt ook voor de gemeente. De gemeente geeft ruimte aan winkeliers om open te zijn op de dagen waarop zij dat wensen.

De uitstraling van dorpscentra en het onderhoud van het groen zijn zichtbaar teruggedaan als gevolg van de bezuiniging op de kwaliteit van het onderhoud door de gemeente. Wij willen het huidige niveau B weer terugbrengen naar A. Om bezoekers langer te laten verblijven moeten ze weten wat er in de dorpen allemaal te bezichtigen is. Meer informatie over de historie van de centra en de noemenswaardige panden bieden wij door goede bewegwijzering en het plaatsen van borden. Het parkeren in winkelgebieden is vaak lastig voor bezoekers en geeft overlast voor bewoners. Daarom kiezen wij ervoor om in de dorpscentra voor (uitbreiding van) blauwe zones voor betere doorstroming. Langparkeerders dienen gebruik te maken van de daartoe aangewezen plekken rondom het centrum. Voor invaliden moet er voldoende plek blijven in het centrum.

Veel horeca is overdag dicht, met als gevolg dat er in winkelstraten overdag regelmatig deuren gesloten zijn tussen winkels die wel open zijn. Daarom willen wij minder versnippering en de horeca samenbrengen. Er ontstaat zo een gezelliger winkelgebied en een gebied om uit eten te gaan. Ook willen we het makkelijker maken om lichtere vormen van horeca te vestigen, zoals koffie- en broodjeszaken. Uitbreiding van avond- en nachthoreca op daarvoor geschikte plekken juichen wij toe, zodat er meer mogelijk is voor een avondje uit voor iedereen.

Om de leegstand terug te dringen doen wij er alles aan om eigenaren van winkelpanden te bewegen de huurtarieven aantrekkelijker te maken voor starters of voor een tijdelijke invulling. Als panden te lang leeg blijven staan, komen wij met een leegstandsverordening. Een leegstandsverordening verplicht vastgoedeigenaren om leegstand te melden, stelt een leegstandsoverleg verplicht en maakt het mogelijk dat een gemeente huurders aandraagt voor leegstaande panden. In uiterste gevallen kan de gemeente een boete opleggen als medewerking uitblijft. Op die manier staan winkelpanden minder lang leeg.

Tot slot stimuleren wij deelname van bedrijven aan de BIZ (bedrijven investeringszones) om het ondernemersklimaat te versterken bijvoorbeeld door cameratoezicht, kerstverlichting of bloembakken.

Bedrijven

Onze bedrijventerreinen kennen nog veel lege plekken, terwijl de Hoeksche Waard in nabijheid van Rotterdam voor ondernemers aantrekkelijk is gelegen. Daarnaast kijken we naar het deels herbestemmen van bedrijventerreinen voor bijvoorbeeld wonen. Ook willen wij het aantrekkelijker maken voor bedrijven om zich hier te vestigen, zodat ook de werkgelegenheid en onderlinge bestedingen tussen bedrijven toenemen. Grote, overlastgevende bedrijven met zwaar vrachtverkeer horen niet in of naast een woonwijk. Wij willen mogelijkheden onderzoeken om deze te verplaatsen. Bedrijven die hier werkgelegenheid toevoegen en schoon ondernemen, zijn van harte welkom. Wij gaan actief ondernemers uitnodigen om zich hier te vestigen en daar waar mogelijk dat aantrekkelijker maken. Bijvoorbeeld door een ondernemersmakelaar – niet in vastgoed, wel in advies - aan te bieden, die een gids kan zijn voor het bewandelen van de juiste weg naar een vergunning en informatie biedt welke sectoren kansen bieden aan ondernemers in de Hoeksche Waard. Ook in het leggen van verbindingen met andere ondernemers kan de gemeente een helpende hand bieden.